

ЖЕТЯ

ЧАСОПИС

10/177 грудень 2021

ЛЬВІВСЬКА АРХИЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

«Львівська митрополія є промінчиком добра і правди для сучасного християнина» – Глава УГКЦ про святкування 10-річчя відновлення Львівської митрополії

Сьогодні ми так урочисто зійшлися сюди до історичного собору святого Юра у Львові, щоб подякувати Господу Богу і відсвяткувати перше десятиріччя Львівської митрополії. За цей час ми виростили та змужніли, вчимося бути гідними і вільними. Про це сказав Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав під час проповіді в Архикафедральному соборі святого Юра у Львові в 22-у неділю після Зіслання Святого Духа, з нагоди святкування десятиріччя відновлення Львівської митрополії.

З Главою УГКЦ співслужили єпископи Архирейського Синоду УГКЦ в Україні та духовенство.

Проповідь під час Літургії виголосив Блаженніший Святослав. Глава УГКЦ розпочав її з роздумів про найбільше лихо сучасної людини, яким є втрата змісту, сенсу життя. Людині дуже важливо розуміти сенс життя і страждання. На ці фундаментальні питання, каже проповідник, сьогодні чуємо надзвичайно глибокі відповіді у Божому слові Святого Євангелія, у притчі про багача і Лазаря.

Змістом людського життя на землі, наголосив Блаженніший Святослав, є приготування до вічності. «Бог кличе до вічного життя. Лише з перспективи вічності людина вміє розрізнити добро і зло. Бо добро – це те, що мене наближає до вічного щастя, а зло – те, що мене робить нещасним у вічності. Сьогоднішня притча показує, що змістом нашого земного життя є приготування до вічності. Бо хто відкидає вічність, відкидає добро і після смерті нічого доброго не побачить».

21 листопада, за юліанським календарем, Церква святкує Собор архистратига Михаїла і всіх небесних сил безплотних. За словами Глави УГКЦ, саме безплотні душі покликані допомогти людині приготуватися до вічності. Ім'я кожного ангела й архангела вказує на його місію і завдання.

«Михаїл показує, що добро вже перемогло зло, воно скинуте з небес. Він торкає життя людини, Церкви і суспільства, щоб зробити нас учасниками, переможцями добра над злом. Михаїл і всі безплотні сили є нам до помічі для того, щоб у кожних конкретних життєвих випадках ми були мудрими, вміли відрізнити добро від зла, а відтак були гідними й вільними», – зазначив Отець і Глава УГКЦ.

Глава Церкви також пригадав, що в цей день Україна святкує День Гідності і Свободи. Бути вільним, каже він, означає завжди вибирати добро. І справжня свобода є тоді, коли людина не сумнівається, що має вибрати, коли завжди вибирає добро, яке допомагає відкрити й пережити як власну гідність, так і гідність іншої людини. Бо «свобода дана, щоб любити Бога і ближнього».

«Нам так важливо сьогодні відкрити зміст, сенс нашої боротьби, нашого життя серед непростих викликів сьогодення. Ми особливо поминаємо героїв Небесної Сотні Революції Гідності. Ба більше, ми сьогодні поминаємо усіх наших попередників, учасників великих національно-визвольних змагань України за свободу і незалежність. Бо їхня пам'ять, приклад, особистий життєвий вибір вказують на те, задля чого варто жити і вмирати. Їхнє життя, їхній приклад надає сенсу, змісту нашій сьогоднішній боротьбі, де ведеться змаг за сенси, яка остаточно є боротьбою між добром і злом», – зазначив Предстоятель.

«Коли я обираю чинити добро, я ніколи не заблужся. Коли я обираю любити Бога і Україну, мене ніхто й ніколи не знеохотить, навіть у найтяжчих обставинах цього земного життя. Тому так важлива пам'ять про наших героїв у цей день Гідності та Свободи, у день Архистратига Михаїла, який закликає усіх нас бути учасниками перемоги добра над злом, гідності над безчестям, свободи над рабством», – додав Глава УГКЦ.

Цього дня, 21 листопада, вірні й духовенство в історичному соборі святого Юра у Львові із вдячністю Господеві Богові святкували перше десятиріччя Львівської митрополії, яка займає особливе місце в історії й сьогоднішній помісній Українській Греко-Католицькій Церкві. «Цих десять років були часом, коли наша Львівська митрополія вчилася не тільки мати митрополію, але й бути митрополією. Ми сьогодні вітаємо владика митрополита і архієпископа Ігоря з першим ювілеєм. Це був благословенний час. Вітаємо всіх владик, які входять до складу митрополії у межах Львівської області. Ми радіємо їй першими кроками, вміням бути митрополією, діяльною клітиною нашої Церкви в сучасних непростих обставинах», – зазначив Предстоятель.

Створення нових структур, за словами Глави УГКЦ, є ознакою розвитку нашої Церкви у її патріаршій гідності. Блаженніший Святослав пригадав, що сьогодні в УГКЦ є вісім митрополій: чотири в Україні і по одній у Польщі, Канаді, США та Бразилії.

«Нехай милосердний Господь, з поміччю усього небесного війська під проводом Архистратига Михаїла, скаже нам сьогодні так, як колись Михаїл сказав до Ісуса Навина, який військом стояв перед Єрихонськими мурами: «Господь воєє за вас». Нехай Господь Бог буде разом з нами, з нашою Львівською митрополією. Нехай дасть нам світло гідності і свободи в сучасних непростих, сповнених стражданням і смертю часах. Щоб ми усі розуміли, що зло ніколи не переможе. Щоб ми розуміли, що тільки добро, вічна Божа правда завжди буде мати останнє слово тут, на землі, і колись у вічності», – побажав на завершення Отець і Глава УГКЦ.

На завершення Патріаршої Божественної Літургії архієпископ і митрополит Ігор подякував Блаженнішому Святославу, владикам Архирейського Синоду, представникам влади різних рівнів, а також усім присутнім за участь у ювілейному святкуванні.

«Це наше спільне свято! Свято всієї митрополії, цілої Церкви, а не лише наших владик. Дякую всім присутнім, що прибули на спільну молитву. Запрошую на наступний ювілей через 10 років...», – зазначив митрополит Ігор.

Довідка

Львівська митрополія УГКЦ – адміністративно-територіальна одиниця Української Греко-Католицької Церкви з центром у Львові, проголошена 29 листопада 2011 року. До складу митрополії увійшли Львівська архієпархія, Стрийська, Самбірсько-Дрогобицька та Сокальсько-Жовківська єпархії. Митрополію очолив владика Ігор (Возняк), Архієпископ і Митрополит Львівський. Собор святого Юра у Львові оголошено Архикафедральним собором Львівської митрополії.

За матеріалами Департаменту інформації УГКЦ

Апостольський нунцій в Україні відвідав Львівську архієпархію

26 листопада Апостольський нунцій в Україні архієпископ Вісвальдас Кульбокас відвідав Святоюрську гору у Львові. Папський посланець прибув до архикатедрального собору святого Юра, де його зустріли Архієпископ і Митрополит Львівський Високопреосвященний Ігор та єпископ-помічник Львівської архієпархії Пресвященний Володимир.

Львівські єпископи запросили архієпископа Вісвальдаса до приміщення храму, де владыки мали можливість розповісти гостю про історію собору, помолитися перед Теревлянською чудотворною іконою Пресвятої Богородиці.

А відтак у крипті собору львівські владыки ознайомили Апостольського нунція з видатними діячами УГКЦ, особливу увагу звернувши на постать Праведного митрополита Андрея, біля гробу якого звершили спільну молитву. Також митрополит Ігор розповів про владыку Володимира (Стернюка), який є його святителем.

Зустріч архиєреїв продовжилася у Митрополітичх палатах, де владыки поспілкувалися про багатогранність постаті митрополита Андрея, історію й особливості Святоюрського комплексу та інше.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

Празник парафії св. влкмч. Димитрія у с. Ремезівці

8 листопада парафія святого великомученика Димитрія в с. Ремезівці Поморянського деканату відсвяткувала храмовий празник та двохсотлітній ювілей храму. З цієї нагоди парафію відвідав Високопреосвященний владыка Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський. Тут разом із місцевим і запрошеним духовенством він звершив Архиєрейську Божественну Літургію.

Після Літургії відбувся Чин освячення води, а відтак митрополит окропив нею присутніх та уділив архиєрейське благословення.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

Празник парафії святих безсрібників Косми і Дам'яна в с. Червоне

14 листопада Високопреосвященний владыка Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, у день храмового празника відвідав парафію святих безсрібників Косми і Дам'яна у с. Червоне Княжого деканату Львівської архієпархії. Храмовому празникові приурочили святкування 135-ліття храму святих Косми і Дам'яна. З цієї нагоди Митрополит Львівський у співслужінні місцевого і запрошеного духовенства звершив тут Архиєрейську Божественну Літургію, а відтак – Чин освячення води.

Слово проповіді архиєрей спрямував на роздуми над євангельським епізодом притчі про сіяча. Сіяння Божого слова – це нелегкий процес, і кожна людина покликає трудитися над тим, аби воно давало в її душі добрі плоди: «Слово Боже слід боронити у своєму серці та сприяти його духовному росту. Ісус образно змалював небезпеки для росту зерна та принесення ним плоду, але навіть те зерно, що зійшло й проросло, принесло різний урожай. Тому дбаймо про те Боже слово, яке приходить до нас у різний спосіб: з натхнення духа; з проповіді; в часі молитви; під час духовного читання; в добрій розмові з ближніми, в тиші роздумування тощо. Господь кожній людині посилає світло Божого слова, яке слід прийняти та простувати за його одушевленням, натхненням. Господь щедрий для кожної людини, бо усім бажає спасіння – Ісус помер ради нашого спасіння на хресті».

Святі покровителі храму, безсрібники-лікарі Косма і Дам'ян, за словами проповідника, своїм життям та мученицькою смертю засвідчили, як важливо є трудитися задля спасення своєї душі, а також допомагати в цьому шляху іншим. Бо не тільки тілесне лікування, але насамперед духовний стан має значення. «Наше життя пульсує до вічності – охоче пам'ятаймо про це. Не біймося хвороби, яка вбиває тіло, але лякаймося демона, що вбиває душу!» – наголосив архиєрей, зауважуючи, що саме піклування про порятунок душ недужих було основою чеснотливого життя святих Косми і Дам'яна.

Згадав митрополит і про цінність червонянської святині: «Цьому храму святих мучеників та безсрібників Косми і Дам'яна виповнилося 135 років. Багато молитов, багато духовного добра довершилися в цьому храмі. Кожна молитва, сповідь, святе Причастя, тайни Хрищення, Миропомазання, Подружжя чи інші, які звершилися в цьому храмі, стверджують, що ми – діти Божі, що Господь – наш батько, який дбає про нас та очікує, щоб нагородити. Бог не хоче нікого карати, лиш бажає, щоб люди проживали з Ним у мирі, любили Його та почувалися у Його безпеці. Він довів свою любов до нас через смерть свого Сина, Ісуса Христа. Показуймо і ми нашу любов до Господа через мирне співіснування з Ним. Кожен день приближує нас до Бога – хай нікого не віддає!»

Святкового дня адміністратор парафії о. Микола Мандрик за гідне священниче служіння був нагороджений із рук митрополита жовтим хрестом.

Освятивши воду, архиєрей окропив і благословив нею вірних.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

«Подаруймо йому нашу молитовну підтримку», – владика Володимир під час дияконського рукоположення Марка Гусака

Сьогодні ми станемо свідками та учасниками дияконського рукоположення нашого співбрата Марка, який також має свій родинний контекст, історію життя та покликання. Він прагне надалі писати свою історію служіння. Подаруймо йому нашу молитовну підтримку! На цьому наголосив єпископ-помічник Львівської архієпархії Препосвященний Володимир у проповіді до вірних під час Літургії в архикатедральному соборі святого Юра 29 листопада – цього дня архиєрей і звершив дияконське рукоположення Марка Гусака.

«Сьогодні, – нагадав проповідник, – звершуємо пам'ять апостола Матея. Постає цього святого ламає такий стереотип, що Ісуса потребували лише бідні та нещасні люди».

Відтак владика Володимир пригадав біографію й історію покликання апостола: «Матей був родом з Капернауму в Галилії, ще мав брата Якова. Він був слугою загарбницької римської влади, збирав з місцевих людей податки. Митарів дуже ненавиділи, бо вони поступали негуманно, просто обдирали людей. І ось одного з таких митарів кличе Ісус до свого апостольського грона. Тут показано, як Бог дивиться на людину. Що більше, як людина потребує Бога».

«Матей сам у своєму євангелії розповідає про власне покликання. Ісус, ідучи, побачив мимохідь чоловіка на ім'я Матей, що сидів на митниці, і сказав до нього: Ходи за мною. Той встав і пішов слідом за ним. Ось і весь протокол, все запрошення. Як все дуже просто!» – продовжив свою думку архиєрей.

І додав: «Тоді Ісус перебуває в домі покликаного апостола Матея за столом, щоб також зустрітися з його друзями. Спасительна місія Ісуса Христа скерована до грішників, щоб їх повернути. Для цього потрібно апостолів на кожному етапі історії Церкви».

За його словами, постає Матея вказує на таємницю покликання, а також незбагнений голос Того, хто кличе. Чому незбагнений? Бо в дуже простий, але чіткий спосіб, без жодної дипломатії. Митниця, сидить людина-митник. Ходи за мною! – той лишає все і йде. А служіння Матея показує багатогранність апостольської місії. Кондак празника вказує наступне: «Митарства ярмо відкинувши, запряг ти себе в ярмо правди; прийнявши багатство – премудрість з висоти, проповідував ти слово істини».

Пресслужба Львівської архієпархії УТКЦ

Парафія Пресвятої Богородиці – Володарки України – осередок допомоги потребуючим

Львівська парафія Пресвятої Богородиці – Володарки України (вул. Новознесенська, 34) – ще один осередок підтримки людей у потребі. Щосереди і щоп'ятниці тут відбуваються благодійні обіди для потребуючих.

З нагоди Всесвітнього дня бідного, у п'ятницю, 12 листопада, тут був приготовлений святковий обід. Почастунки для потребуючих організують стараннями Мальтійської служби допомоги, що діє при цій парафії, а також інших жертводавців і добровольців.

Осередок Мальтійської служби допомоги у Львові постійно працює в напрямку допомоги малозабезпеченим, зокрема і людям похилого віку, через проекти «Благодійна кухня» (у стаціонарних пунктах) та «Кухня на колесах» (приготування та доставка їжі людям, обмеженим у пересуванні). Проекти «Великодній кошук» та «Всесвітній день бідного» ця спільнота також спрямовує на організацію харчування для потребуючих людей похилого віку.

Пресслужба Львівської архієпархії УТКЦ

«Важливим завданням сучасного апостола є свідчити про Христа», – владика Володимир під час дияконського рукоположення Святослава Онищака

Сьогодні ми станемо свідками та учасниками дияконського рукоположення нашого співбрата Святослава, який також має свій родинний контекст, історію життя та покликання. Він прагне надалі писати свою історію служіння. Подаруймо йому нашу молитовну підтримку! На цьому наголосив єпископ-помічник Львівської архієпархії Препосвященний Володимир під час проповіді до вірних в архикатедральному соборі святого Юра у суботу, 27 листопада. У цей день архиєрей звершив дияконське рукоположення Святослава Онищака.

Під час проповіді архиєрей особливу увагу звернув на постає апостола Филипа, пам'ять якого Церква вшанувала того дня. Як пояснив проповідник, згідно з твердженнями біографів, Филип походив з міста Витсаїда в Галилії. За його словами, з Галилії були рясні покликання до апостольського грона.

Відтак архиєрей розповів основні моменти з біографії святого апостола, а також його особистої історії зустрічі з Христом: «Він мав сім'ю, був багатодітним батьком. Тим самим мав певні обов'язки, клопоти, але це не завадило йому, як наголошує згодом св. Іван Золотоустий, читати Святе Письмо та витривало очікувати в молитві на прихід Месії. Чуємо в євангельському слові, як Ісус Христос кличе Филипа до своєї школи навчання. Филип відразу свідчить про Месію та кличе Натанайла приєднатися до цієї школи, незважаючи на підозри, сумніви, бо було підозріло очікувати когось достойного з Назарету – це місто вважалося таким собі маргінесом суспільства. Згодом, побачивши згодованих людей, Ісус запитав Филипа, яким чином нагодувати цей натовп, звідки взяти хліба. Христос добре знав, що має робити, але, напевно, хотів випробувати віру свого учня. Після Зіслання Святого Духа апостол Филип проповідував Христову науку спочатку в своїй батьківщині, у Витсаїді, а згодом пішов з Галилії в інші місцевості, зокрема до Африки та Сирії. Помер мученицькою смертю, просячи Бога прощення для своїх катів, що дуже нелегко».

На переконання владика Володимира, важливим завданням сучасного апостола є давати свідчення про Христа та заохочувати приєднуватися до Його Церкви. В Церкві в Святых Таїнствах сам Христос годує народ їжею, яка провадить до життя вічного.

На завершення Божественної Літургії диякон Святослав подякував усім присутнім за віру і допомогу у його формації.

Відтак Препосвященний Володимир звершив панахиду за жертвами українських Голодоморів, після якої усім присутнім роздали чорний хліб, який символізує цінність хліба вчора і сьогодні.

Пригадаємо, що остання субота листопада в Україні – День пам'яті жертв Голодоморів.

Пресслужба Львівської архієпархії УТКЦ

Святковий почастунок для потребуючих від спільноти святого Егдія

11 листопада, як і щочетверга, спільнота святого Егдія організувала роздавання їжі людям у потребі.

Перед V Всесвітнім днем бідних 14 листопада волонтери Sant'Egidio зробили святковий почастунок для потребуючих, а також забезпечили їх засобами індивідуального захисту для дотримання карантинних вимог. Захід відбувся біля Порохової вежі у Львові: саме тут щотижня львівський осередок спільноти святого Егдія роздає їжу та одяг тим, хто потребує допомоги.

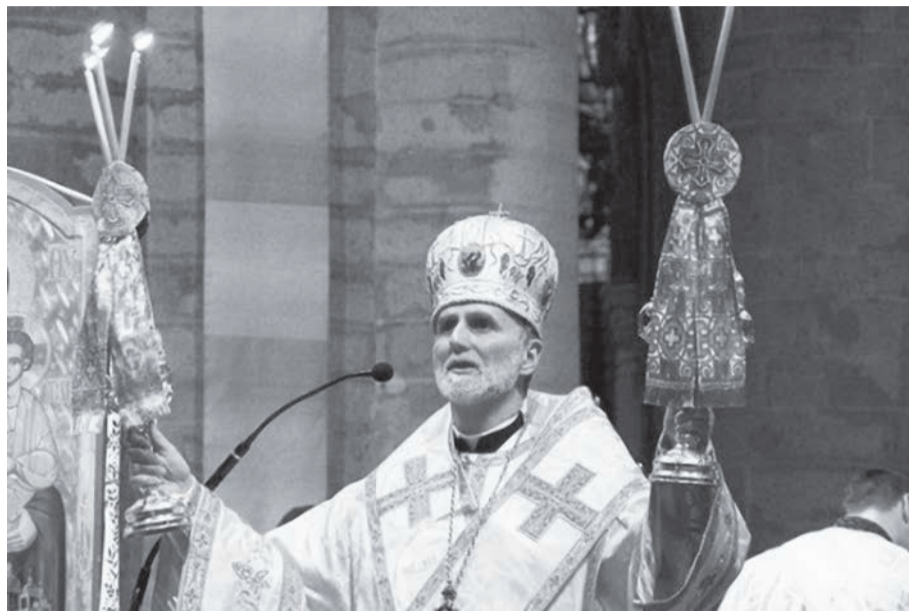
Пресслужба Львівської архієпархії УТКЦ

Папа призначив митрополита Бориса Гудзяка членом Дикастерії у справах комунікації

1 грудня було повідомлено, що Святіший Отець Папа Франциск призначив Архієпископа і Митрополита Філадельфійського УГКЦ владика Бориса Гудзяка одним із членів Дикастерії з питань комунікацій.

Крім митрополита Бориса Гудзяка, призначено кардинала Мауро Гамбетті, двох архієпископів, єпископа та монахиню Наталі Бекар, заступницю секретаря Синоду Єпископів.

Дикастерію з питань комунікацій заснував саме Папа Франциск 27 червня 2015 року. На нову структуру було покладено завдання повної реорганізації всієї комунікаційної системи Святого Престолу. У ній під одним керівництвом об'єднано всі джерела комунікацій Святого Престолу та міста-держави Ватикан.

Частинами нової Дикастерії є офіційний сайт Святого Престолу (www.vatican.va), пресслужба Святого Престолу, інформаційний потік «Vatican News», щоденна газета «L'Osservatore Romano», видавництво Ватикану й інші медіаресурси Ватикану.

Пресслужба секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

Українська ікона Пресвятої Богородиці супроводжувала папський візит до Греції

4 грудня, у день свята Введення в храм Пресвятої Богородиці, на Папській аудієнції в катедральному соборі святого Діонісія Ареопагіта в місті Афіни була розміщена українська ікона Пресвятої Богородиці «Джерело милосердя». Вже з вечора 3 грудня ікону до катедрального собору доставили душпастир для українців-греко-католиків Греції о. Ігор Посоленик та о. Петро Фучьо зі Словаччини разом зі сестрою Христофорою, ЧСВВ, де ікона й перебувала всю ніч. Наступного дня, 4 грудня, вона була поставлена неподалік Папи Франциска під час його аудієнції, ставши окрасою апостольського візиту.

19 грудня, у день свята святого Миколая, Миро-Ликійського чудотворця, ікона «Джерело милосердя» буде урочисто внесена й освячена у катедральному соборі Пресвятої Трійці владикою Мануїлом Ніном та виставлена для публічного вшанування. До того часу ікона перебуватиме в каплиці апостольського екзархату для греків-католиків.

Особливість ікони в тому, що вона стане покровителькою емігрантів, які молитимуться перед нею, випрошуючи допомоги Пречистої Діви у своїх потребах.

Пригадуємо, що з 4 по 6 грудня Папа Франциск здійснив візит до Грецької Республіки, до якого активно долучилася українська громада. А ікона Богородиці «Джерело милосердя» є першою копією, яка прибула до Афін. Оригінал ікони – у місійному Згромадженні святого апостола Андрія в м. Івано-Франківськ.

Пресслужба УГКЦ у Греції

У Філадельфійській архієпархії УГКЦ заснували першу спільноту сестер Воплоченого Слова

28 листопада Митрополит та Архієпископ Філадельфійський Борис відвідав парафію Успіння Пресвятої Діви Марії в м. Перт-Амбой, що у штаті Нью-Джерсі (США), з нагоди заснування нової спільноти сестер-службниць Господа та Діви Марії з Матара (ССГДММ) Чернечої родини Воплоченого Слова східного обряду у Філадельфійській архієпархії.

Святу Літургію з архієпископом Борисом співслужили о. Іван Турик та диякони Павліш Макар і Володимир Радько. На богослужінні були понад 55 монахинь, у тому числі мати Марія Імакулет, провінційна настоятелька Згромадження сестер службниць Господа та Діви Марії з Матара у США, та м. Марія Вероніка із с. Марією від Хреста, які розпочали своє служіння в парафії.

На проповіді архієпископ зазначив: «Усі наші молитви, стриманість, самозречення, жертвність – любов до Бога і любов до ближнього. Ісус хоче наше серце. Він дає нам Божу любов. Є справжня любов – Бог кличе нас повернутися до Нього – любити. Немає більш радикального контркультурного руху в нашому столітті, ніж коли жінка стає черницею. Ми молимося через ваше служіння в Перт-Амбой, щоб у вас було багато покликаних. Ми бачимо те, що маємо лише з благодаті. Будьте озброєні Божим словом. Життя Церкви тільки починається. Йому всього дві тисячі років. Церква дуже молода. Всесвіту – мільярди років. Можливо, десь через 20 тисяч років люди будуть говорити про ранні роки первісної Церкви. Хай благословить вас Господь Бог!»

Наприкінці Божественної Літургії владика Борис поблагословив настоятельку монастиря в Перт-Амбой с. Марію Вероніку та сестру Марію від Хреста на початок служіння. Після богослужіння відбувся прийом у ідальні Успенської католицької школи, який підготували парафіянки та жінки з відділення 135 Української національної жіночої ліги Америки.

с. Марія від Христа, ССГДММ

Для духовенства Чиказької єпархії провели реколекції

З 28 листопада до 2 грудня з благословення владика Венедикта Алексійчука, єпарха Чиказького, у реколекційному будинку Святих Йосифа та Марії, що поблизу Чикаго, тривали триденні реколекційні науки для духовенства єпархії Святого Миколая.

Науки виголосив ієромонах Ілля Мамчак. Священики мали змогу відновитися духовно й поспілкуватися між собою. Другого дня усі відвідали єпархіяльний жіночий монастир Успіння Пресвятої Богородиці, що в Річмонді (штат Іллінойс). Разом із сестрами вони молилися Вечірню, а потім мали вечерю, яку ті приготували.

На закінчення реколекцій владика Венедикт подякував усім за участь і поблагословив усіх на щасливе повернення до своїх домівок.

За матеріалами: Чиказька єпархія св. Миколая УГКЦ

Запобіжну систему виховання св. Івана Боско представили тернопільським вчителям

Сьогодні динаміка життя, нероздільного з гаджетами, вражає. У таких умовах виростає нове покоління дітей, які зовсім не схожі на учнів, які навчалися у школі ще 5-10 років тому. У здобувачів освіти – інші пріоритети, захоплення, погляд на навчання у школі. З такою ж самою швидкістю мають змінюватися підходи до виховання сучасної молоді.

Саме тому 26 листопада в Тернопільській загальноосвітній школі I-III ступенів №8 відбулася лекція молодіжного аніматора та блогера о. Романа Демуша на тему «Запобіжна система виховання св. Івана Боско» для вчителів і голів батьківських комітетів. Захід відбувся з ініціативи керівництва закладу в особі директорки Галини Підгайної та о. Володимира Дарморіса, служителя храму УГКЦ Всіх святих українського народу, який духовно опікується навчальним закладом.

Доповідач представив вчителям основні аспекти «Запобіжної системи виховання св. Івана Боско». Лекція видалася цікавою і пізнавальною. Зокрема, о. Роман розповів про три колони, на які опирається виховна система св. Івана Боско – це розум, релігія і приязнь. Також лектор виокремив основні пункти педагогічного мислення св. Івана Боско, які, безперечно, актуальні і сьогодні. Кожен присутній мав змогу переосмислити свої підходи до спілкування з дітьми і виокремити для себе цінні поради, щоб виховати «добрих громадян і чесних християн».

Пресслужба Тернопільсько-Зборівської архієпархії

Владика Микола здійснив душпастирський візит до СУМівської оселі в місті Бакстоні

21 листопада владика Микола, єпарх Мельбурнський, здійснив душпастирський візит до оселі Спільки української молоді в місті Бакстон штату Вікторія (Австралія), де два роки тому була освячена капличка на честь святого Архистратига Михаїла. З цієї нагоди архиєрей очолив Архиєрейську Святу Літургію у співслужінні з дияконом Михайлом Камінським. Варто зазначити, що цього року на молитві був посол України в Австралії Микола Кулінич з дружиною Оленою та численні вірні зі штату Вікторія.

Проповідуючи до люду Божого, владика наголосив: «Святі ангели мають подвійне завдання: щодо Господа Бога і людей. Головне завдання ангелів на небі – прославляти Господа Бога навіки та ревно і швидко Йому служити. Стосовно людей ангели є Божими опікунами й охоронцями. Церква переконливо стверджує, що кожна людина має ангела-охоронителя, який піклується про людину, яку їй довірив Господь. Сам Ісус Христос каже: «Гляди, щоб ти не зневажав жодного з цих малих. Бо кажу вам, що їхні ангели на небі завжди бачать обличчя Мого Отця, що на небі».

Продовжуючи проповідь з нагоди свята святого Архистратига Михаїла, владика зазначив: «Роздумуючи над історією сьогоднішнього свята, затримуємо увагу на словах архангела Михаїла «Хто як Бог?», з якими він вступив у боротьбу проти злих ангелів. Ці слова залишаються актуальними для християн і сьогодні. Вони можуть бути екзаменом живучості нашої віри в Бога і повинні бути немовби духовним девізом і гаслом духовного життя кожного християнина. Дякуймо сьогодні архангелові Михаїлові, що відважно став на боці Божої правди й переміг бунтівливих та невірних ангелів, виявивши через це непохитну вірність і велике довір'я до Бога».

На закінчення Божественної Літургії владика Микола щиро подякував усім сумівцям за споруджену капличку, а також людям за присутність і спільну молитву. Опісля відбувся обід та спілкування з вірними.

Пресслужба Мельбурнської єпархії

Ольштинсько-Гданська єпархія молитовно відзначила першу річницю від утворення

25 листопада 2020 року декретом Папи Франциска було реорганізовано структури Перемисько-Варшавської митрополії Греко-Католицької Церкви в Польщі та утворено нову Ольштинсько-Гданську єпархію з осідком в Ольштині. Таким чином Перемисько-Варшавську митрополію сьогодні утворюють: Перемисько-Варшавська архієпархія та Вроцлавсько-Кошалінська й Ольштинсько-Гданська єпархії.

У першу річницю цієї події, 25 листопада 2021 року, в ольштинському соборі Покрови Пресвятої Богородиці, в день літургійного спомину святого Йосафата Кунцевича, відбулася Божественна Літургія, яку очолив владика Аркадій Трохановський у співслужінні ольштинського пароха о. Івана Галушки. Усі зібрані в храмі молилися в подяці за нову єпархію, за вірян, сестер-монахинь, ченців та душпастирів.

На закінчення Божественної Літургії перед благословенням мощами та іконою св. Йосафата Кунцевича владика Аркадій та протосинкел о. Іван Галушка спільно з усіма присутніми в храмі помолилися за Боже благословення для Ольштинсько-Гданської єпархії.

Пресслужба секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

В УКУ освятили оновлену архівну кімнату Інституту історії Церкви

24 листопада відбулося посвячення оновленої архівної кімнати Інституту історії Церкви за участі жертводавиці та приятельки УКУ з Торонто Христини Цурковської.

Оновлене приміщення назване на честь отця Мар'яна Цурковського – священника, що народився у Стрию, але змушений був емігрувати до Канади, де продовжив свою душпастирську діяльність. По завершенні Другої світової війни священник переїхав до Польщі, а звідти – до Німеччини, згодом – у Францію. Опинившись у місті Страсбург, він служив в одній із місцевих парафій і допомагав біженцям з України.

Отець Мар'ян мав велику колекцію книг, деякі з них, як і інші особисті речі (валіза, з якою їздив по парафіях Торонто, Євангеліє тощо) зберігаються в Інституті історії Церкви. Не втратити пам'ять про свого родича та інших священників з Львівщини, які були змушені виїхати з України, історикам УКУ, власне, й допомагає жертводавиця з Канади Христина Цурковська. Саме завдяки їй сприянню коштом Фонду ім. о. Мар'яна і д-ра Романа Цурковських в Інституті історії Церкви вдалося провести оновлення архівної кімнати. Зараз тут розміщена система мобільних стелажів, нові меблі та інший інвентар, що робить архів зручним і доступним у користуванні. Крім того, Фонд уже багато років підтримує проекти дослідників УКУ.

Проректор УКУ, директор Інституту історії Церкви о. Олег Турій зазначив, що інститут був першим зеренцем, посіяним його засновником владикою Борисом Гудзяком з надією втілити в Україні ідею митрополита Андрея Шептицького і патріарха Йосифа Сліпого про католицький університет.

Колекцію архіву під час освячення поповнив завідувач кафедри літургійних наук УКУ д-р Тарас Шманько. Він передав антимінс (*біла хустина, на якій зображене мертве тіло Спасителя, покладене в гріб; без цього богослужбового атрибута не відправляють Літургії) з підпільної Церкви, в якому збереглися мощі святих. Крім того, присутні змогли оглянути невелику колекцію картин, книжок та інших матеріалів відомого активіста боротьби за легалізацію УГКЦ Йосифа Терелі, яка буквально напередодні надійшла до архіву Інституту історії Церкви також із Канади.

Відділ інформації УКУ

Папа в Греції: візит ввічливості Блаженнішого Єроніма II

Завершення другого дня Апостольської подорожі Папи Франциска до Греції мало забарвлення братерства та діалогу. В Апостольській нунціатурі в Афінах, яка стала для нього домівкою під час перебування в цій країні, Єпископ Риму приймав Архієпископа Афінського та всієї Греції Блаженнішого Єроніма II. Під час візиту ввічливості та зустрічі відповідних делегацій, що тривала пів години, першоієрархи залишили записи у Книзі почесних гостей, засвідчивши щирість і братерство.

«Цього вечора, 5 грудня 2021 року, у свято святого Сави, мій супровід і я прибули, щоби подякувати Папі та Святішому Братові Риму Францискові за його візит до Греції. Вітаємо його та бажаємо гарної подорожі. Нехай же нас благословить Святий Бог», – написав предстоятель Елладської Православної Церкви, на що Єпископ Риму відповів:

«З радістю та миром зустрічаюся з дорогим братом Єронімом II. Дякую йому за його братерську доброту, лагідність і терпеливість. Нехай же Господь дасть нам благодать і далі прямувати цією дорогою братерства та миру. Дякую Його Блаженству Єронімові II за великодушну допомогу нам у тому, щоби прямувати разом. Нехай же Господь благословить наші Церкви-сестри, а Свята Божа Мати нам допомагає». Зустріч завершилася обміном подарунками.

За матеріалами: «Vatican News»

Папа Франциск завершив свою Апостольську подорож до Греції

6 грудня Папа Франциск завершив відвідини Греції. Відслуживши Святу Месу в каплиці Апостольської нунціатури, він прийняв у дипломатичному представництві голову парламенту Греції Костантіноса Тасуласа.

Перед тим, як попрощатися з гостинним домом, який став його резиденцією під час перебування у Греції, Святий Отець зустрівся з групою молодих біженців-християн із Сирії, якими опікується ординаріат Вірменської Католицької Церкви в Греції.

З осідку дипломатичного представництва Папа від'їхав до католицької Школи святого Діонісія, яку провадять сестри-урсулянки, в спортзалі якої відбулася зустріч з молоддю, що стала заключною подією цього візиту. Відразу по її завершенні Святий Отець вирушив до Афінського міжнародного аеропорту, де відбулася церемонія прощання за участі міністра закордонних справ Греції.

Приблизно опівдні за місцевим часом літак грецьких авіаліній «Aegean» з Папою Франциском на борту піднявся в небо. Після двогодинного перельоту, під час якого відбулося традиційне спілкування Святішого Отця з журналістами, він приземлився в Римському міжнародному аеропорту «Чампіно».

За матеріалами: «Vatican News»

Папа до Вартоломея I: ми зміцнюємо глибокий зв'язок, який нас вже єднає

30 листопада делегація Апостольської Столиці, яку очолив голова Папської ради сприяння єдності між християнами кардинал Курт Кох, взяла участь в урочистій Божественній Літургії в патріаршому храмі святого Юрія на Фанарі (Стамбул) з нагоди празника святого Андрія Первозванного, покровителя Константинопольської Церкви й Вселенського Патріархату. Наприкінці богослуження кардинал Кох прочитав послання Папи Франциска, яке вручив Вселенському Патріархові Вартоломею I. Це послання, як пояснює його автор, зумовлене не лише братерською дружбою, «але й давнім і глибоким зв'язком віри й милосердя між Римською Церквою та Церквою Константинополя».

У посланні Константинопольському Патріархові Папа Франциск зазначив, що їхня спільна відповідальність перед обличчям поточних викликів впливає зі спільної віри. «Любий брате у Христі, – пише Папа, – на шляху до повного сопричастя між

нашими Церквами нас підтримує заступництво святих братів Петра та Андрія, наших святих покровителів. Повне сопричастя, якого ми прагнемо, є, звичайно, даром від Бога через благодать Святого Духа. Нехай наш Господь допоможе нам бути готовими прийняти цей дар через молитву, внутрішнє навернення та відкритість на те, аби просити прощення й прощати».

За матеріалами: «Vatican News»

Кардинал Кох: Папа на Кіпрі та в Греції – великий крок задля діалогу любові

Візит Папи Франциска на Кіпр і до Греції стане важливим етапом на дорозі зміцнення стосунків між Католицькою та Православними Церквами. В цьому переконаний кардинал Курт Кох, який очолює Папську Раду сприяння єдності між християнами. В інтерв'ю для «Vatican News» він зазначив, що Папа відвідує країни, де більшість становлять православні, і це є «дуже позитивним знаком для поглиблення і зміцнення діалогу та взаємин».

Відповідаючи на запитання про актуальний стан діалогу, кардинал Курт Кох наголосив на необхідності розрізнити між діалогом любові та діалогом істини. «Перший означає поглибити дружні стосунки між Церквами, а діалог істини – це богословський діалог з метою здолати перешкоди, успадковані з минулого. Православні Церкви вирішили започаткувати цей діалог не на двосторонньому рівні з різними Православними Церквами, але на багатосторонньому. Тому ми маємо змішану міжнародну комісію, до якої входять представники 14 різних автокефальних Православних Церков, і з ними ми ведемо діалог. Подорож Святішого Отця буде великим кроком у поглибленні саме діалогу любові», – зазначив очільник ватиканського екуменічного відомства.

Голова Папської Ради сприяння єдності між християнами також вказав на бажання Святішого Отця звернути увагу на становище мігрантів і вчинити це саме в екуменічному ключі.

За матеріалами: «Vatican News»

«Карітас Польщі»: доки на кордоні триватиме криза, ми допомагатимемо

Від початку кризи на польсько-білоруському кордоні «Карітас Польщі» надає підтримку не лише потребуючим мігрантам, але й місцевим мешканцям та задіяним службам. На цьому наголошувалося під час прес-конференції на тему «Карітас на кордоні».

«Немає жодного протиріччя між допомогою потребуючим та пошаною до праці тих, хто захищає безпеку нашого кордону та нашої країни», – зазначив о. Марцін Їжицькі, директор «Карітасу Польщі», під час прес-конференції на тему «Карітас на кордоні», що відбулася 18 листопада в селі Подліпки, що в польському регіоні Підляшся. В комюніке, оприлюдненому після завершення прес-конференції, зазначається, що від початку кризи на польсько-білоруському кордоні, вартість допомоги, наданої «Карітасом» для підтримки мігрантів у Польщі, становила понад 1 мільйон злотих.

Діяльність «Карітасу Польщі» у польсько-білоруському прикордонному регіоні, як зазначається в прес-релізі, спрямована на допомогу не лише мігрантам, які прибули до Польщі та потребують підтримки, але й також на мешканців цих територій та поліцію.

Під час прес-конференції було оголошено також про проведення в неділю, 21 листопада, загальнонаціональної збірки в католицьких храмах Польщі на потреби мігрантів і біженців. У семи парафіях Білостоцької архидієцезії встановлено «Намети надії», в яких збирають їжу, одяг, ковдри, тобто найнеобхідніші речі, які можна використати для підтримки потребуючих на кордоні.

Директор «Карітасу» Білостоцької архидієцезії о. Єжи Сенчек зазначив, що від початку кризи вони співпрацюють з прикордонною службою у наданні допомоги потребуючим мігрантам. Він наголосив, що офіцери, які часто є членами місцевих парафій, збирали у своїх храмах найнеобхідніше і віддавали безпосередньо мігрантам.

В комюніке «Карітасу Польщі» наголошується, що вони готові допомагати мігрантам і в довгостроковій перспективі. У Польщі є декілька центрів для іноземців. За словами директора «Карітасу Польщі», останнім часом кількість розміщених там людей зросла втричі.

За матеріалами: «Vatican News»

Рада Церков виступила проти ратифікації Стамбульської конвенції

Занепокоєння у релігійних діячів спричинила ідеологічна заангажованість та окремі положення Стамбульської конвенції, які зобов'язують Україну в разі її ратифікації популяризувати ідеї гендерної самоідентифікації та нестереотипні гендерні ролі.

Про це Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій наголосила в Заяві про загрози, які несе в собі Стамбульська конвенція, та недоцільність її ратифікації, опублікованій 2 грудня на вебсайті ВРЦіРО.

Враховуючи небезпеки гендерної ідеології, замість ратифікації Стамбульської конвенції ВРЦіРО закликає вживати практичних заходів і розвивати національне законодавство України з протидії домашньому насильству й насильству проти жінок, як це роблять інші країни Європи, які також відмовилися від ратифікації цієї конвенції.

За матеріалами: Інститут релігійної свободи

Верховна Рада прийняла закон «Про Службу військового капеланства»

30 листопада Верховна Рада України прийняла Закон «Про Службу військового капеланства». Проект Закону зареєстровано за №4626.

Цей закон регулює відносини у сфері реалізації конституційного права на свободу світогляду та віросповідання військовослужбовців Збройних сил України, Національної гвардії України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Державної прикордонної служби України, а також визначає правові та організаційні засади і принципи діяльності Служби військового капеланства.

Згідно з Законом, «гранична чисельність Служби військового капеланства для Збройних сил України, Національної гвардії України, інших утворених відповідно до законів України формувань та Державної прикордонної служби України не може становити менше 0,15 відсотка граничної чисельності».

Законом визначено принципи, на яких здійснюється діяльність Служби військового капеланства, її структура, порядок підпорядкування та загальна чисельність. Законом закріплено статус військових капеланів як військовослужбовців, визначено їх функціональні обов'язки та вимоги. Військовий капелан має право не відповідати на запитання щодо фактів та обставин, які стали йому відомі під час сповіді».

За матеріалами: офіційний вебпортал парламенту України

Не існує скаутства без релігії

«Наш намет відкритий для всіх релігій» – такою була тема цьогорічної зустрічі Всесвітньої конференції католицьких скаутів у Фатімі в Португалії, в якій взяли участь представники скаутських організацій з усіх континентів світу.

Президент Всесвітньої католицької скаутської конференції Жорж Їрайєб ствердив, що «не існує скаутства без релігії». Скаутська сутність включає також і релігійний вимір». Він наголосив, що «скаутство відкрите для всіх, а Євангеліє навчає, що ми повинні бути братами й сестрами всіх людей, усього людства. Особливим орієнтиром для нас є енцикліка Папи Франциска «Fratelli tutti». Жорж Їрайєб також висвітлює діяльність, яку вони проводять у напрямку розвитку стосунків у скаутському русі між євреями, мусульманами та християнами, щоби сприяти побудові кращого світу».

Голова католицького скаутства Португалії Іво Фарія вказав, що скаутство повинно й надалі жити євангелізаційним рухом, щоби діти та молодь були активними не в далекому майбутньому, але вже сьогодні».

Всесвітня конференція католицьких скаутів складається з представників чотирьох регіонів: європейсько-середземноморського, міжамериканського, азійського та африканського. Своєю корінням вона сягає у 20-ті роки минулого сторіччя. Першу міжнародну зустріч скаутів («джемборі») поблагословив Папа Венедикт XV. У 1962 році Апостольська Столиця затвердила статут Всесвітньої конференції католицьких скаутів, а 2008 року Папська Рада в справах мирян надала їй статус Міжнародної асоціації мирян. Вона входить як дорадчий член у Всесвітню організацію скаутського руху».

Сьогодні скаутський рух об'єднує близько 38 мільйонів дітей, підлітків і дорослих, чоловіків і жінок, які належать до різних скаутських організацій у 216 країнах усіх континентів світу».

За матеріалами: «Vatican News»

Церква в Німеччині: дбати про молодь у час пандемії

Нещодавно у місті Ваймарі в Німеччині відбулася щорічна асамблея Комісії в справі душпастирства молоді Німецької єпископської конференції. У ній взяли участь близько семи десятків представників католицького молодіжного служіння, щоб обговорити виклики щодо душпастирства католицької молоді в умовах пандемії коронавірусу. В зустрічі також взяли участь представники нецерковних молодіжних організацій».

Учасники ствердили, що у змінених соціальних умовах насправді треба уважно дивитися на цільові групи та забезпечувати ресурси для праці з молоддю. «Нам потрібні будівничі мостів, які зможуть втілити теоретичну модель у конкретне життя та використовувати ці рекомендації як напрям для подальшого розвитку молодіжного служіння на місцях», – сказав новий голова Молодіжної комісії Єпископської конференції Німеччини, єпископ-помічник дієцезії Оснабрюка Йоганнес В'юббе».

Під час асамблеї також були представлені результати дослідження, які показали, як помітно зменшується число учасників молодіжного служіння в Церкві. З одного боку, деякі пропозиції не можна було компенсувати цифровими форматами, але також зазначається, що під час карантину не вистачало інформації, підтримки та технічної допомоги. В тому ж часі там, де відповідальні проявили більше творчості та спонтанності, з'явилося щось нове».

Чимало учасників підкресливали, що віра додала їм сили під час пандемії. «Спільні консультації привернули увагу до того, що є важливим у служінні для молоді: молодь очікує привабливих пропозицій та автентичних стосунків, особливо в такий непростий час пандемії», – заявила Б'янка Мор, відповідальна за душпастирство молоді Єпископської конференції Німеччини. Вона підкреслила, що відповідальні за цю ділянку приймають нові виклики та намагатимуться на них відповісти».

За матеріалами: «Vatican News»

Папа Франциск: Ми як розділені брати однієї матері, які повинні знайти порозуміння

Папа Франциск повернувся до Ватикану. Під час перельоту з Афін до Риму він традиційно поспілкувався з журналістами, а після приземлення здійснив прощу до базиліки Santa Maria Maggiore.

Першими, як завжди, поставили свої запитання представники приймаючих країн. Журналіст із кіпрського телебачення, підкресливши сміливість прохання Папи про пробачення у православних, запитав про те, що планує Ватикан у справі поєднання між католицизмом і православ'ям, про спільне відзначення 1700-річчя першого Вселенського собору у 2025 році та про нещодавно обговорюваний у медіа документ, в якому йшлося про уникнення в комунікації ЄС використання слова «Різдво».

Святіший Отець зазначив, що причиною того, що нам важко просити пробачення, є «дух самодостатності». В цьому контексті він знову нагадав, що Бог ніколи не втомлюється прощати – це ми втомлюємося просити пробачення. «І коли не просимо прощення в Бога, то годі увягти собі, що проситимемо його в ближніх», – сказав Папа, зауваживши, що у брата просити прощення важче, бо це включає почуття сорому, впокорення. Однак цього потрібно в сучасному світі, і тому він відчував потребу «просити пробачення за поділи, принаймні, за ті, до яких ми причинилися». Щодо прямування до єдності, то Єпископ Риму підкреслив дорогу синодальності, що означає прямувати разом, почути одні одних.

Натомість згадані дебати навколо Різдва Папа назвав «анахронізмом», адже протягом історії чимало диктатур хотіли це зробити і що йдеться про «моду на розбавлений лаїцизм». Однак це «не спрацювало протягом історії». Євросоюз, натомість, повинен взяти до рук ідеали батьків-засновників, якими були ідеали єдності, але не допускаючи ідеологічних колонізацій, що може призвести до поділу між країнами та до поразки європейського проекту.

«Європейський Союз повинен шанувати кожну країну, різноманітність країн, а не шукати уодноманітності. Я думаю, що він цього не робить, це не було його наміром», – сказав Святіший Отець, підкреслюючи, що «кожна країна має свої особливості», але також «кожна країна відкрита на інші країни». Потрібно бути пильними, щоби єдність шанувала окремішність кожної країни і щоб не стати рушієм ідеологічної колонізації.

Журналістка із Греції, в світлі промови Папи під час зустрічі з представниками влади в Афінах, коли той говорив про занепад демократії, просила прокоментувати, які саме країни він мав на увазі і що може сказати лідерам, які декларують себе побожними християнами, але підтримують недемократичні політики та цінності.

Папа Франциск підкреслив, що «демократія є скарбом цивілізації і його

за тими, хто будує стіни, стоїть досвід власного поневолення...»

Папа додав, що кожен уряд має право сказати, що має ті чи інші можливості для прийняття мігрантів. Але мігрантів слід приймати, супроводити, підтримати та інтегрувати. А коли уряд не може прийняти певну кількість, то повинен вести діалог з іншими країнами, щоби розділити цей тягар. Важливо, за його словами, щоби прийняття супроводжувалося інтеграцією, а не геттизацією, яка може привести до загрозливих явищ. «Не є легко приймати мігрантів, вирішувати проблему міграції, але якщо ми її не вирішимо, то ризикуємо привести до загибелі цивілізації», – на-

сприймалося в одній епосі, не відповідає тому, як це сприймається тепер, хоча не перестає бути «звірством», як наприклад, рабство. Випадки сексуальних зловживань є звірством, в тому числі і ті, які траплялися 70 чи 100 років тому. Однак завжди потрібно «інтерпретувати, застосовуючи герменевтику того часу». Коли йдеться про випадки зловживань, то раніше підхід до проблеми полягав у приховуванні, але такий самий, на жаль, застосовується у великій кількості сімей, у кварталах... Ми ж кажемо – ні, це не слід покривати.

Говорячи про ситуацію з архієпископом Мішелем Опеті, повідомлення про зречення якого надійшло на початку подорожі, Святіший Отець назвав його жертвою балачок і пустослів'я. Що він скоїв такого серйозного, щоб мусіти подавати у відставку? Якщо не знаємо, про що йдеться, то не маємо права засуджувати, бо так хтось може стати жертвою громадської думки, пліткування.

Папа зауважив, що цей ієрарх був обвинувачений у прогріхах проти шостої заповіді, в незначних речах, як-от нерозсудливі дотики в стосунку до секретарки. «Це є гріхом, але не найсерйознішим гріхом, бо гріхи проти тіла не є найважчими гріхами. Найважчими є ті, які мають «непорочніший вигляд»: гордість і ненависть», – пояснив Святіший Отець, зазначивши, що Опеті є грішником, як і Папа є грішником, як і святий Петро був грішником, але на якому Христос заснував Свою Церкву... Як же Церква тих часів прийняла єпископа-грішника, який відрікся Христа? Бо була «нормальною Церквою, яка вміла почуватися грішницею, була покірною Церквою». Наша ж Церква, за словами Папи, «не призвичаєна мати єпископа-грішника», вдаючи, ніби він є святым, у той час як насправді всі ми є грішниками. Однак коли «плітки розростаються, то відбирають у тебе славу», і він більше не зможе управляти – «не через гріх, який є таким, як твій або мій», а через людські плітки. Саме це стало причиною прийняття прохання про зречення.

Покликаючись на зустрічі Папи Франциска з православними першоієрархами, журналістка російського агентства «ИТАР-ТАСС» запитувала про майбутню зустріч з патріархом Кірілом, про те, які є спільні проекти і які труднощі. Відповідаючи, Єпископ Риму зауважив, що ця зустріч не є далеким горизонтом, і що наступного тижня має приїхати митрополит Іларіон, щоб узгодити деталі можливої зустрічі.

«Патріарх має вирушити в подорож, можливо, у Фінляндію, позаяк я завжди готовий поїхати до Москви, щоби вести діалог із братом. Щоби вести діалог з братом, не потрібні протоколи – чи це йдеться про православного брата, що зветься Кіріл, чи Христомом, чи Єронім», – мовив Святіший Отець, додаючи, що під час цих зустрічей речі говорять у вічі, але по-братньому. Йдеться про братів, які «належать до тієї самої матері, матері-Церкви, але трохи поділилися: деякі – через спадщину, деякі – через історію, яка їх розділила».

«Але ми повинні старатися прямувати разом, трудитися і долати шлях у єдності та задля єдності. Я вдячний Єронімові, Христомомові та всім патріархам, які поділяють це бажання прямувати разом вперед», – додав Папа, зауваживши, що допоки богословів шукають вирішення для подолання існуючих перешкод, ми вже можемо працювати і молитися разом.

треба обережати», також і «демократію інших». На його думку, сьогодні перед демократією стоять дві загрози. Першою є популізм, адже й нацизм був великим популізмом, який, нібито захищаючи народні цінності, зумів знищити демократичне життя і перетворився в жорстоку диктатуру. Перед сьогоднішніми урядами – і правими, і лівими – лежить спокуса скотитися в популізм, що не має нічого спільного з «вільним вираженням народів». З іншого боку, до послаблення демократії прямуємо тоді, коли приносяться в жертву національні цінності, прямуючи до своєрідної «імперії», наднаціонального уряду.

Представник Німецького Прес-Агентства зупинився на темі міграції, згадуючи також і про схід Європи та колючий дріт. Чого Папа очікує від таких країн як Польща, Росія, чи від Німеччини з її новим урядом? За словами Святішого Отця, сьогодні «існує мода на стіни чи на колючий дріт». «Перше, що я сказав на це: подумай про час, коли ти сам був мігрантом і тобі не дозволяли в'їхати. Ти колись хотів втекти зі своєї землі, а тепер ти хочеш будувати стіни», – мовив він, підкресливши, що той, хто будує стіни, «втрачає сенс історії, власної історії». За його словами,

голосив Святіший Отець.

У цьому контексті Папа ще раз звернув увагу на трагедію тих мігрантів, які потрапляють у руки трафікантів, які відбирають у них всі гроші та перевозять човнами. А коли їх завертають назад, то вони знову потрапляють у руки трафікантів, опиняючись у рабстві. «Тож подібно до того, як не можна просто прийняти мігранта і залишити його на себе самого, але слід супроводжувати його, підтримувати та інтегрувати, так само і в тому випадку, коли відсилається мігранта назад, його потрібно супроводити, підтримати та інтегрувати в його країні, не покидати його на лівійському березі. Бо це жорстокість», – наголосив Святіший Отець.

Представниця французького видання запитувала про значення нещодавнього рапорту про випадки сексуальних зловживань представників духовенства проти неповнолітніх, оприлюдненого у Франції, та про поспішність у прийнятті відставки Паризького Архієпископа.

Щодо рапорту, який охоплює період за 70 попередніх років, Папа вказав на необхідність бути обережними в інтерпретуванні даних, застосовуючи герменевтику тієї епохи, а не нашої. Те, як певне явище переживалося та

Глава УГКЦ розповів про дипломатичний потенціал Святого Престолу для досягнення миру в Україні

Нещодавно Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав мав у Ватикані зустріч зі Святішим Отцем Франциском. Однією з тем розмови була ситуація в Україні та війна.

Про потенціал посередництва Святого Престолу для досягнення миру в Україні Блаженніший Святослав говорив 1 грудня на Київському безпековому форумі. Він розповів про готовність Апостольської столиці стати посередником перемовин між Україною і Росією, не даючи при цьому спекулювати на біді людей. «Я маю гарні новини з Ватикану, – сказав Глава УГКЦ, – Буквально кілька тижнів тому я мав можливість особисто спілкуватися з Папою Франциском про Україну. Він дуже переймається долею українців в окупації – тих людей, які сьогодні, можливо, не до кінця почуті».

Блаженніший Святослав також повідомив, що візит Папи Франциска до України можливий уже наступного року: «Святіший Отець дуже цікавився тим, як живе український народ, і справді дуже глибоко цим переймається. Ми очікуємо, що наступного року все ж відбудеться його візит до України. Сам візит ще не анонсовано, але ми вже живемо в очікуванні та приготуванні. І це дуже сильний сигнал, що Папа міркує, як, коли і з чим до нас прибути; це потужний сигнал підтримки нашого народу й нашої держави. Йому розповів, що серед багатьох наших людей різних Церков і релігій є спільне відчуття: коли Папа приїде до України, війна закінчиться. Щось подібне я почув від однієї старшої жінки 20 років тому, коли в Україну приїхав Папа Іван Павло II. Та жінка пройшла

не одне коло комуністичного пекла і сказала мені: «Якщо Папа ступить на українську землю, комунізм більше не повернеться». Це – якесь дуже глибоке переконання, як кажуть – «Vox populi, vox Dei». І те, що сьогодні діється в Україні і з українським народом, наші болі та страхи, Папа Франциск глибоко відчуває і переживає особисто».

Блаженніший Святослав пояснив особливості дипломатії Ватикану, основа якої – бути посередником, містком для домовленостей сторін, які готові домовлятися. Проте сьогодні, як і протягом усіх восьми років війни, такої готовності з боку Росії немає.

«Нам би хотілося, щоб звучали чіткі заяви Святого Престолу щодо цієї агресії проти України, але ватиканська дипломатія відрізняється від інших світських дипломатій саме тим, що вважає своєю місією місію посередництва. І

тому, можливо, не висловлюється різко щодо нікого, щоб можна було бути мостом діалогу та посередництва між усіма. До такого посередництва в нашому випадку Святіший Престол готовий. Можливо, пригадуєте певну несподівану заяву пана президента Зеленського щодо посередництва Ватикану? Після того Святіший Отець сказав: «Так, ми готові. Але для цього є одна умова: обидві сторони повинні на це погодитися». І що ми на сьогодні маємо? Українська сторона, в принципі, готова, російська – ні.

Щось подібне ми чули, коли Туреччина проголосила, що може бути посередником, і теж була чітка відмова. Чому? Тому що Росія продовжує стверджувати, що не є стороною конфлікту, і тому нікому не потрібно бути посередником між Україною і Росією, а лише посередником між Україною і так званими ДНР-ЛНР. Тобто цілком по-іншому

розуміється сам дипломатичний механізм цього посередництва, а, відтак, і його кінцева мета. З боку Апостольської столиці ми відчуваємо і розуміння цієї ситуації, і підтримку».

Ця підтримка України з боку Папи Франциска була у всі роки воєнної агресії, зокрема тоді, коли світ перестав помічати цю війну. Йдеться і про гуманітарну допомогу, і про подолання інформаційної блокади в цьому питанні.

«Зроблено багато кроків, щоби спільно долати наслідки цієї війни, здійснювати гуманітарні акції допомоги постраждалим від неї, – наголосив Глава УГКЦ, – Пригадаймо акцію «Папа для України»: можливо, вона не була аж такою значною з матеріального погляду, але це була колосальна мобілізація уваги Західної Європи до потреб України. Пригадую, коли Папа в неділю проголосив збірку для допомоги Україні по всіх католицьких парафіях Європи, наш телефон у Києві обривався – всі просили більше інформації, бо «наші ЗМІ про це більше не пишуть і не говорять». Тобто одним жестом Папа зламав табу на те, щоб говорити про війну в Україні. По наших каналах ми надали всю інформацію, разом із фотографіями, які були розміщені по всіх католицьких парафіях у Німеччині, Франції, Італії. Можете собі уявити, яка це була потужна підтримка для нашої держави. Так само, коли буде проголошений візит Святішого Отця в Україну, увага всієї Вселенської Церкви буде прикута до нашої держави. Так, допоки ще цей візит розпочнеться, це вже буде потужна підтримка та солідарність із нашою державою і нашим народом».

Департамент інформації УГКЦ

Глава УГКЦ спільно з Предстоятелем ПЦУ молитовно вшанували пам'ять жертв Голодоморів в Україні

У четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв трьох Голодоморів 20-40-х років ХХ століття, які були геноцидами українського народу. З цієї нагоди Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав спільно з Предстоятелем ПЦУ Блаженнішим Епіфанієм звершили заупокійну молитву біля Меморіального комплексу пам'яті жертв Голодомору в Києві.

У поминальній молитві, крім Предстоятелів УГКЦ та ПЦУ, взяли участь владика Степан Сус, єпископ Курії Києво-Галицького Верховного Архієпископа, священники УГКЦ, духовенство ПЦУ, політичні й громадські діячі та численні вірні.

На завершення панахиди всі присутні запалили лампадки в пам'ять про мільйони невинно заморених голодом українців у страшні роки Голодоморів в Україні.

Відтак о 16:00 за участю глав Українських Церков і перших осіб Української Держави відбулася загальнонаціональна хвилина мовчання та акція «Запали свічку».

Пригадуємо, що напередодні пам'ятної дати Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав закликав українців приєднатися до щорічної акції, запаливши свічку пам'яті у вікнах своїх помешкань. А у програмі «Відкрита Церква», присвяченій темі Голодомору,

Глава УГКЦ підкреслив: щоби зцілитися від великої історичної травми, українці повинні пізнати правду про своє минуле.

«Христос нас вчить: "Пізнайте правду – і правда визволить нас". Гадаю, цю історичну правду, хоч би якою трагічною вона була, ми повинні пізнати. І, на жаль, за всі тридцять років Незалежності України наша історична пам'ять ще не відкрита до кінця. У нас були періоди національної амнезії, потім короткі періоди пробудження пам'яті, а зараз у мене відчуття, що ця пам'ять хочуть пригладити.

Ми, українці, ніби перебуваємо в пошуках націо-

нального міфу, який спрощує пам'ять, який спрощує відповіді на дуже складні запитання. Тож такою важливою є справа вивчення теми Голодомору, – наголосив Блаженніший Святослав. – Цю правду нам потрібно пізнати не лише для себе, нам потрібно сказати її всім. Коли ми зможемо сказати правду про себе цілому світу, це може стати моментом нашого звільнення. Тому гасло Світового конгресу українців звучить так: «Ми пам'ятаємо, світ визнає». Якщо ми будемо знати правду, говорити про неї, то будемо мати певність, що вона більше не повториться», – зазначив Глава УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ

«Завдяки нашим добровольцям ми ще існуємо як вільна і незалежна держава», – Глава УГКЦ

Пригадаєте, як наші хлопці майже без зброї грудьми йшли затуляти нашу батьківщину, рятувати її від загрози? І тоді ми з вами мобілізувалися, щоби підтримати наших добровольців... На цьому акцентував Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав під час проповіді на Літургії в Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві в міжнародний День волонтера і добровольця.

За словами проповідника, історія про зустріч Божої сили і людської немочі, яку ми сьогодні чуємо у Святому Євангелії (Лк. 8, 41-56), – історія про оздоровлення, про перемогу нашого Христа-Спасителя над смертю, якимось по-новому відкриває нам сенс волонтерської діяльності.

«Найбільшим волонтером і добровольцем є сам Господь Бог, який добровільно стає ближнім, стає поруч із нами, стає нашим лікарем, стає вирішенням усіх наших особистих життєвих проблем і труднощів. Він, як той волонтер, приходять і каже: дай Мені свою біду, а Я дам тобі свою силу», – сказав Блаженніший Святослав.

Предстоятель відзначив, що ми сьогодні особливо дякуємо людям, які, не чекаючи якогось примусу, особистої вигоди чи меркантильного інтересу, спішають на допомогу тим, хто слабший і найбільш потребує.

Глава Церкви нагадав, що волонтерська діяльність лежала в основі християнських громад і спільнот від початку їх існування. «Добре серце, безкорисливе служіння є тією душею, силою, яка виходить за межі лише церковних громад та осередків і слугує рушійною силою суспільства, є його силою вистояти в найтяжчі часи».

«Ми бачили вибух волонтерства під час Майданів... Завдяки нашим добровольцям ми ще існуємо як вільна і незалежна держава. Волонтерська діяльність і добровольчі рухи вкотре рятують наш народ, нашу державу», – переконаний Глава УГКЦ.

Це до кожного з нас, наголосив духовний лідер, сьогодні каже Христос: не бійся, тільки віруй!

«Нехай ці слова стануть нашою силою в часи великої тривоги, яку ми переживаємо. Нехай Божа благодать стане тією внутрішньою силою християнського свідчення, на яке чекають сьогодні Україна і світ», – побажав Предстоятель.

Департамент інформації УГКЦ

«Віра зцілює!»: сім думок владика Володимира для хворих на ковід

Під час хвороби якнайчастіше повторюємо Ісусову молитву: «Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене грішного/грішну». Ця молитва, промовлена устами, входить в симфонію з серцебиттям. А це так важливо для стабілізації ритму дихання! Цією, а також іншими думками для хворих на ковід ділиться єпископ-помічник Львівської архієпархії Преосвященний Володимир під час інтерв'ю: «У ковідному відділенні я усвідомив: руками медиків Бог дотикає людського болю» для Департаменту інформації УГКЦ.

1. В час лікування варто знайти фахового лікаря, довіряти йому і виконувати його приписи. Бо завжди є спокуса повчати лікаря, перевіряти в інтернеті, чи правильно вас лікують і чи не шкідливі певні ліки. Так, кожна людина особлива, не завжди можна застосувати однакові для всіх протоколи лікування. Але в лікарні медики можуть краще відстежити, що з вами відбувається, і зрозуміти, що вам потрібно.

2. Велика мотивація до одужання здатна витягнути людину навіть з найважчого стану. Саме тому медичні працівники часто наголошують на важливості мотивації до одужання, діляться досвідом, коли велика мотивація витягала людину навіть з найважчого стану.

3. Не піддаватися страху і паніці. Найважливіший з уроків цієї хвороби – за жодних обставин не піддаватися паніці і страху. Страх паралізує думку, і це ускладнює процес одужання.

4. Важливо усвідомити, що хвороба мине, як і все на світі раніше чи пізніше проминає. Немає на землі нічого вічного. Коли дізнаємося діагноз, відчуття досить неприємні і тривожні. Не треба впадати у відчай, або старатися мінімізувати ці відчуття.

5. Святі Таїнства і молитва є найбільшою підтримкою під час хвороби.

Молитва і прийняття Святих Таїнств є найбільшою підтримкою на нашій земній дорозі, особливо в час хвороби. Не завжди в цьому стані легко молитися. Важливо просити чим більше людей про молитовну підтримку. В час хвороби, перебуваючи у лікарні, Святі Таїнства можна прийняти за посередництвом священника-капелана. Якщо у лікарні немає капелана, то варто приватно запросити священника (наприклад, свого пароха), наскільки на це дозволяють обставини. Святі Таїнства (Сповідь, Святе Причастя, Оливопомазання) не є «на смерть» – це зустріч з живим Христом. В інтернеті маємо онлайн-трансляції з багатьох храмів. У випадку неможливості доступу капелана, варто молитися покаянну молитву. Також якнайчастіше повторюємо Ісусову молитву: «Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене грішного/грішну». Ця молитва, призначена для безперервної вимови, нормалізує серцебиття і вкладається в один подих людини. А це так важливо для стабілізації ритму дихання!

6. Важливо не перешкоджати організму в реабілітації. Людський організм дуже розумний, він поступово відновлюється сам, і важливо йому в цьому дещо допомагати, але не перешкоджати. На це потрібні час і терпеливість та дотримання рекомендацій, наданих вашим лікарем. Хоч завжди є небезпека хворобою аргументувати нехиті до деяких справ чи говорити про це, як про депресію, якщо її насправді нема. Не хотілося б, щоб пандемія чи карантин були виправданням для ліні – завжди є можливість чинити добро.

7. Необхідно дотримуватися карантинних приписів за будь-яких обставин. Пандемія навчила нас звертати увагу на стан нашого здоров'я. Важливо систематично проводити обстеження, також превентивного характеру. Якщо є за давніми невиявлені хвороби, тоді лікування буде триваліше і вартісніше. Не останнє місце займає гігієна, щонайменше – миття рук. Тут ідеться не лише про нашу особисту безпеку, а й про соціальну відповідальність.

Підготувала Христина Потерейко

Нестандартні поради владики Бориса на Різдвяний піст

10 настанов владыки Венедикта на Різдвяний піст

Триває Різдвяний піст у християн східного обряду. Нещодавно Митрополит Філадельфійський Борис запустив серію відеопорад на ФБ-сторінці єпархії на кожен день посту. Ми записали для Вас ці поради, які допоможуть налаштувати струни своєї душі на зустріч із Христом.

Підготуйте різдвяні листівки. Мені подобається отримувати оригінальні різдвяні листівки. Деякі мої друзі, наприклад, друкують листівки до Різдва на звичайному домашньому принтері. Якщо Ви знайдете трішки часу, то заохочую Вас записати персональну різдвяну листівку з натхненними словами до інших та самого себе.

Підіть на прогулянку. Оберіть собі день, коли підете на прогулянку. У нашому паломництві до дня Різдва розімнімо наші ноги, погляньмо на краєвид, який нас оточує, подаруймо собі прекрасну прогулянку.

Почитайте кілька рядків зі Святого Письма, де йдеться про різдвяні події. Я хочу запросити Вас прочитати кілька рядків Євангелія від Луки, де йдеться про події, які передували народженню Спасителя. Читаючи Святе Письмо, Ви відчуєте у своєму серці тепло і розуміння того, що ці події, описані у Святому Письмі, є дуже реальними, дотичними до кожного з нас у сьогоднішній день.

Випийте води. Вода – це найкращий подарунок і глибокий символ. Наше тіло у більшості складається із води, це природно, символічно. А також вода дуже важлива для підтримання нашого здоров'я, а особливо взимку.

Відвідайте храм, у якому ніколи не бували. Зайдіть всередину храму, який раніше бачили лише ззовні. Є надзвичайно багато прекрасних церков, спільнот, людей, об'єднаних християнською вірою, які також перебувають в очікуванні народження Спасителя, яке невдовзі переживатимемо у святі Різдва. Переконайтеся, що довкола так багато людей, які також переживають присутність Бога у своєму житті і є християнами.

Зробіть добру справу: не для показу, не для фейсбук-сторінки, а лише те, що побачить Бог.

У часі Різдвяних свят ми перебуваємо разом зі своїми близькими. Коли я викладав в університеті, то казав, що, можливо, найбільше, чого можемо навчитися у своєму житті – це казати слова: «дякую» і «перепрошую». У будь-якій мові є ці слова, бо це мова серця.

Хочу зосередити вашу увагу на важливості святкувати своє життя у Христі. Важливо пам'ятати, коли ми були охрищені. Ми не можемо пам'ятати як це було, але можемо пам'ятати день, коли це сталося. Пропоную вам завжди пам'ятати два найважливіші дні у житті: коли ми народилися і коли були охрищені.

Вміння бути вдячними. Створіть собі список із 25-ти пунктів за які ви можете бути вдячними у своєму житті. За своє життя, за своїх батьків, за шкільний період, студентство, певні досвіди, ваших дітей. І ви побачите, які ви насправді багаті. Адже те, за що ми вдячні у своєму житті, і є нашим багатством.

Моя пропозиція для вас – приступіть до сповіді. Знайдіть нагоду подивитися на себе у дзеркало, спробуйте подумати, що є у вашій душі, у вашому серці. Я стараюся приступати до сповіді регулярно, це один з найважливіших моментів у моєму духовному житті.

«Духовна велич Львова»

«Піст – це насамперед духовне приготування». Так вважає владыка Венедикт – єпископ єпархії святого Миколая УГКЦ з осідком у Чикаго (США). Його думки та поради про Різдвяний піст та як його варто провести – у статті.

1. Для Церкви існує дві найбільші події в житті Ісуса Христа: Його Воскресіння, через яке Він нам подарував життя вічне, а також Його народження, тобто вочленення Сина Божого. Подібно, як християни готуються до Великодня, щоб гідно зустріти це свято, так само вони повинні усвідомлено зустріти Різдво.

2. Спонтанність – це добре, але тоді, коли вона побудована на доброму приготуванні. Тому Церква заповідає час Різдвяного посту для доброго приготування й усвідомленого переживання Різдва Господа нашого Ісуса Христа.

3. В давнину церковна традиція підкреслювала, що під час Різдвяного посту не вживається м'ясо, а риба вживається в неділю. Якщо хтось може цього дотримуватися і сьогодні – це похвально. Якщо ж ні, рекомендовано не вживати м'яса в середу і п'ятницю.

4. Люди, які перебувають в надзвичайних обставинах, від яких вони залежні і не можуть обирати їжу, – звільнені від посту.

5. Я не люблю їсти м'яса, тому піст для мене є легким. Тому мені слід було б від чогось іншого відмовитися (вживання солодощів, перегляд телевізійних передач тощо).

6. Ми часто залежні від багатьох речей, тому цей час посту – період виявляти свої залежності. Ідеться не лише про алко- чи наркозалежних – тепер вже є й інтернетозалежність. Під час цього періоду ми повинні визволитися від своїх залежностей. Бо лише так ми можемо гідно зустріти народження Христа.

7. Я б радив, щоб кожен із нас в загальному був обережним із вживанням алко-голю. Є люди, які під час посту відмовляються від цього.

8. Питання полягає не у строгості посту, бо він полягає не лише у вживанні або невживанні чогось. Піст – це насамперед духовне приготування.

9. Потрібно починати з малого, бо ніхто не народжується святим чи грішним. Такими стають. Тому, коли мова йде про піст, потрібно подумати, від чого ми можемо легко і реально відмовитися. Таким чином, крок за кроком, цю свободу ми зможемо відвоювати.

10. Піст, відверто кажучи, не потрібен Богу. Він потрібен нам, щоби ставати вільними і свободними.

За матеріалами: «Фундація духовного відродження»

Чому не варто пропустити сповіді перед Різдвом?

Всі ми маємо час, щоби приготуватись до кожного великого свята. Навести лад у своїх домівках, скласти меню святкового столу, спланувати святкові візити. І... На жаль, часто на цьому приготування закінчуються. Чи потрібно вписувати у цей перелік щось, до прикладу, таке: «помити підлогу Душі», «провітрити Душу», «задекорувати Серце добрими справами» і пригадати про сповідь перед Різдвом?

Звісно, хоча б раз на рік кожному християнину Церква радить сповідатися. Однак тому, хто дбає про чистоту свого серця, слід це робити частіше.

Різдвяний піст стає нагодою підвести підсумки цілого року і всього духовного життя. Пригадати, що було не так і за що варто бути вдячним. Не варто нести все, що обтяжує, далі – у сповіді кожен може довірити Богові свої проблеми.

Можна знайти багато причин, щоб відкладати сповідь. Однак головною причиною цих причин найчастіше є страх. Але чого ми боїмося?

Христове народження для віруючої людини є святом безумовної радості і довіри. Бог довіряє свого Сина людям. Ісус приходить малим беззахисним дитятком у світ, щоби відкрити двері вічного життя для нас. Бог довірив людині найсокровенніше. Чи є, відтак, причина не довіряти Йому?

«У мене стільки тих гріхів, що й не злічити» – ну, то чого ж чекаєш? Хочеш мегаколекцію? Бог з відкритими обіймами чекає.

Готуючись до Різдва, варто скласти невеликий план і знайти у ньому місце для сповіді, і найкраще, коли цей пункт стане першим. Якщо поєднатись із Богом, то всі клопоти стануть приємними.

Не варто відкладати різдвяної сповіді до Великодня. «Прийдіть до мене всі втомлені і обтяжені – і Я облегшу вас». Облегшу, а не зганьблю, висмію, осуджу!

До народження Божого дитяти найважливіше – приготувати ясельця свого серця, щоби Малому просто було добре там.

Тетяна Трачук, «ДивенСвіт»

Владика Василь Лостен:
«Діалог – це можливість по-справжньому пізнати серце свого ближнього»

Свого часу митрополит Андрей Шептицький сказав: «Спільне добро чинить із людей одне тіло, а якраз те спільне добро є основою всякої любови. Почуття й свідомість цього спільного добра, яке лучить людей, веде людину до зрозуміння, що загальне добро – то її власне добро, а ближні її – то наче вона сама! І тому тією самою любов'ю, якою людина сама себе любить, мусить вона любити й ціле людство».

Про діалог і співпрацю заради спільного добра людства, про необхідність порозуміння та комунікації зі секуляризованим світом, про духовну місію справжнього лідера, невичерпний потенціал Євангелія та майбутнє Церкви в Українській державі та цілому світі – в інтерв'ю із визначним духовним провідником Української Греко-Католицької Церкви владикою Василем Лостеном, єпископом-емеритом Стемфордської єпархії.

– Ваше Преосвященство, розкажіть, будь ласка, про нову програму «Діалог» із популяризації міжрелігійного діалогу та порозуміння, яка запрацювала в Україні.

– Ця програма, перш за все, популяризує та виконує промоцію культури діалогу й міжрелігійного порозуміння, сприяє його багатогранному розвитку в релігійній та суспільній сферах.

Програма також має на меті промоцію релігійних цінностей. Ми хочемо побудувати мости між нашими релігійними спільнотами, громадами, нашими церквами; як і між секуляризованими індивідами, які живуть та працюють у суспільній сфері. Пізнання світогляду один одного дасть змогу уникнути різного роду непорозуміння, жити у злагоді.

Побудова мостів між релігійними громадами, як і між релігійними та секуляризованими сегментами українського суспільства, – непросте завдання, виклик і, водночас, перспектива у цей історичний час та у просторі нашої культури. Завдяки започаткуванню партнерства та дієвої мережі контактів ми прагнемо посилити духовну й культурну співпрацю в українському суспільстві. Це, в основному, є суттю нашої програми «Діалог».

– Що побажаєте новим учасникам програми «Діалог-2021» (понад 20 осіб, обраних для реалізації проекту), яка діє в Україні?

– Це надзвичайно обширне питання. Я б порадив, щоб вони всі знайомилися і прийшли до порозуміння, що всі вони є дітьми Господа Бога і Спаси нашого

Ісуса Христа, і що кожен із нас є створеним за образом та подобою Божою. Ми повинні пізнавати один одного, разом співпрацювати заради добра наших громад: церков, синагог та мечетей. Наше завдання – розпочати справжній діалог між нашими культурами, традиціями. Але найважливіше – нічия культура чи світогляд не повинні домінувати над іншими. Насамперед ми, як християни, повинні популяризувати такий благородний світогляд. Кожен представник цієї програми має працювати разом, під керівництвом наставників, тренерів та лекторів. Ми повинні пізнавати один одного, любити своїх ближніх і розвивати громади для кращого майбутнього наступних поколінь.

– Владико, що для Вас означає слово «діалог»?

– Це надзвичайно просто – розмова, спілкування віч-на-віч із індивідуумами та можливість їх пізнати. Це діалог, який ми всі намагаємося впровадити в суспільстві. Людям, як соціальним істотам, він надзвичайно необхідний для того, щоби по-справжньому пізнати свого ближнього.

– Що викликає у Вас відчуття найбільшої радості та гордості, коли Ви роздумуєте про своє життя і служіння?

– Найбільша радість для мене – можливість прокидатися щоранку й дякувати всемогутньому Богові за силу, якою Він мене обдаровує, за мужність працювати з дня на день, діставатися до офісу та бачити, що ми можемо зробити для суспільства.

– Що для Вас буде успіхом?

– Успіх – це працювати від ранку і до ночі на благо Церкви. Успіху не завжди можна досягнути протягом одного-двох днів або тижнів. Потрібен час, щоби створити та впровадити програму чи проект, переконавшись, що вони успішні.

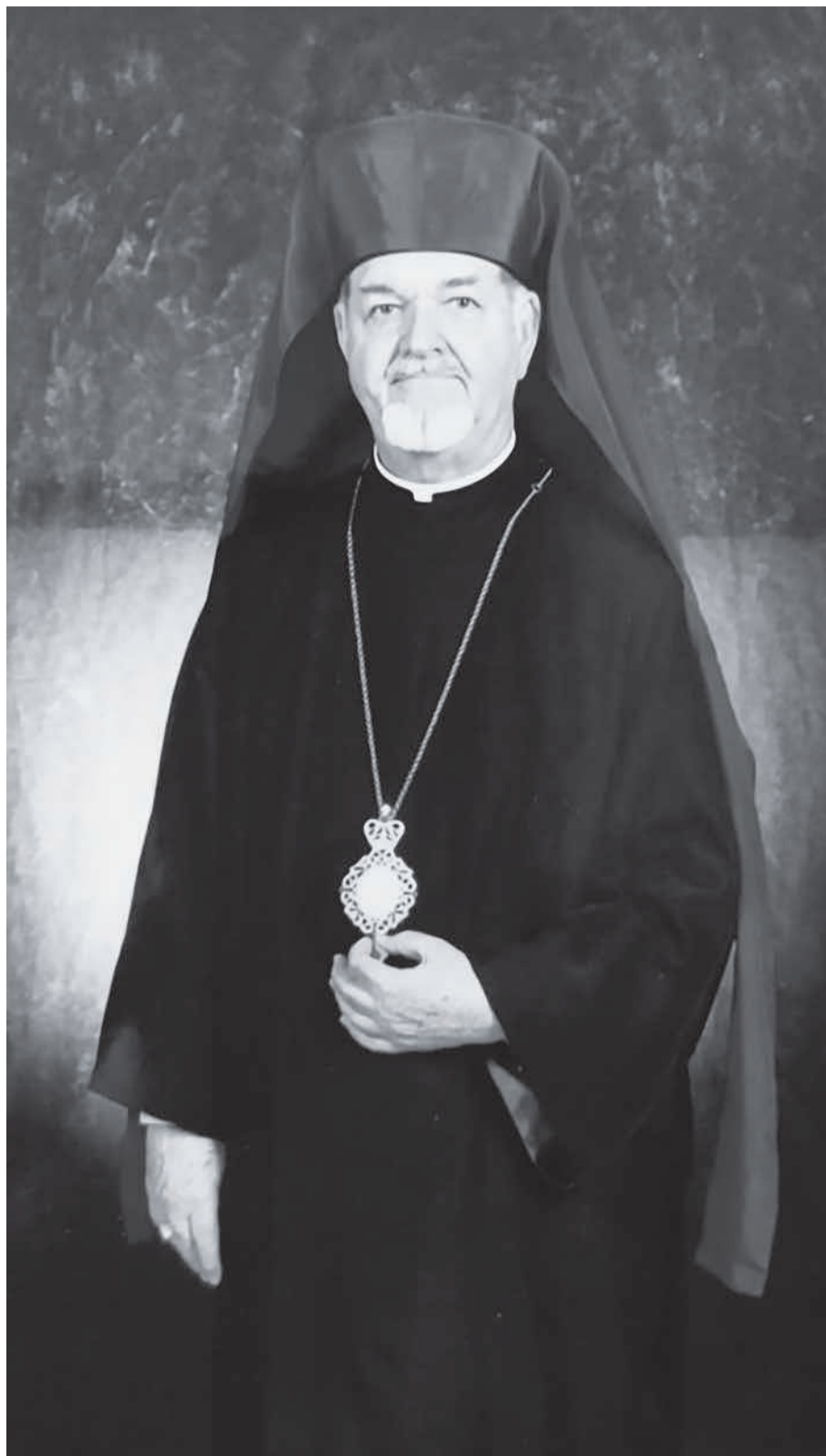
– Які, на Вашу думку, найбільші виклики для Української Греко-Католицької Церкви сьогодні?

– Саме в цей період нашими основними викликами можна вважати евангелізацію та катехизацію. Під час моїх подорожей в Україну впродовж років я зауважив, наскільки релігійними є люди. Цю релігійність вони, швидше за все, успадкували від своїх бабусь та дідусів, оскільки наша Церква була в підпіллі, «катакомбною».

Тепер ми живемо в новому суспільстві вільної демократичної України, і наша Церква також вільна. Ми можемо практикувати своє християнське життя та віру так, як бажаємо, незалежно від конфесійної належності. Проте ми повинні виконувати свою роботу, практикуючи та втілюючи у життя принципи Євангелія. Ісус Христос сказав нам, що робити. Ми повинні не лише втілювати ці принципи, а й пояснювати людям їх важливість, встановлюючи розуміння візії Церкви серед усіх частин суспільства.

Це завдання ніколи не буде простим через щоденні виклики та перешкоди. Ми це усвідомлюємо через наше спілкування і взаємодію з людьми.

– Владико, Ви виховали та підготували сотні молодих людей з України для священства у сфері богослов'я та діалогу. Що Ви бачите як найбільший виклик власного духовництва?

– Ми хочемо мати чудові соціальні відносини з нашими юдейськими братами та сестрами. Наприклад, я б запропонував, щоб ми мали зустрічі із якомога більшою кількістю головних рабинів, скільки б їх могло зібратися разом, та розпочати справжнє християнсько-юдейське порозуміння. Ця ідея реалізовувалась через, насамперед, зусилля кардинала Вільяма Генріха Кілера, – благослови Боже його душу. Він був архієпископом Балтимору, а також головою нашого комітету. З того часу були й інші голови, які активно працювали в цій сфері. Я перебуваю у комітеті вже протягом 30 років.

Дякувати Богові, ми підтримуємо активну комунікацію щодо соціального розуміння діалогу, а наразі й релігійну візію щодо представників юдаїзму та Католицької Церкви.

– Владико, у сучасному світі ми спостерігаємо брак лідерства, насамперед морального. Що для Вас особисто у Вашій роботі означає поняття «лідерство» або ж відповідальність «бути лідером»?

– Передусім, ми повинні розуміти, що єпископ є пастирем своєї пастви, він веде цю паству, скеровує її. Куди би він не покликав паству, вона повинна йти за ним. Проте в сучасному суспільстві все

трохи по-іншому: кожен хоче бути індивідуумом, що належить самому чи самій собі. Але в такий спосіб ми не можемо повноцінно жити, адже ми – соціальні істоти. Ми повинні любити та поважати одні одних, мати віру, надію на майбутнє. І насамперед мусимо розуміти, що кожна людина створена за образом та подобою Божою, саме тому заслуговує поваги до своєї гідності. Такий світогляд є частиною лідерства – ми повинні до кінця використовувати увесь невичерпний потенціал Євангелія.

– Хоча Ви єпископ-емерит, проте ніколи не перестаете працювати. Що дає Вам силу та натхнення продовжувати свою діяльність і служіння?

– Я повинен визнати, що не можу відмовитися від честі та відповідальності бути обраним як пастир своєї пастви. Як єпископ, я повинен продовжувати проповідувати Євангеліє. Це – дар Святого Духа, що надається єпископам через натхнення та провідництво інших єпископів.

– Чи можете поділитися якоюсь веселою історією, що трапилась із Вами під час візитів в Україну?

– У мене є багато смішних спогадів (Продовження на 11 сторінці)

(Закінчення, початок на 10 сторінці)

від моїх візитів до України, починаючи з 1989 року. Пригадую випадок, коли я відвідував семінаристів у семінарії в Рудно, біля Львова. Ми мали Літургію, а потім мене запросили на сніданок. Мій сніданок зазвичай дуже легкий: випиваю горнятко кави, можливо, з'їдаю шматочок хліба. Але коли я прийшов до трапезної, де були священники та семінаристи, і вони поставили переді мною тарілку з картоплею, м'ясом та овочами, я уважно подивився та перепитав: «Можливо, це вечеря? Хіба може сніданок так виглядати?» На що отець-ректор відповів: «Так, це наша основна страва. Решту часу хлопці постять». Для мене це було так кумедно. Адже як можна йти на роботу і їсти обід відразу після ранкової Служби Божої?

Були й інші приємні та веселі для серця моменти. Можу навести ще один приклад. Перед тим, як ми розпочали візит до семінарії в Рудно, я був запрошений провести лекцію для семінаристів. На цю лекцію у Львові було записано понад 250 семінаристів. Це було в січні. Я розпочав лекцію і відчув, що моїм пальцям ніг стало холодно, я буквально почав замерзати. Тоді сказав собі: «Це неможливо, я мушу вибратися звідси». Я скоротив лекцію і сказав усім йти додому погрітись, бо я замерзаю. Потім я пішов до митрополита Володимира Стернюка і сказав: «Так не може бути, ми мусимо мати наше власне місце. Від завтра йдемо шукати».

Ми зробили це, пішли шукати і знайшли наше власне місце в Рудно. Проте воно було в не найкращому вигляді. Це був літній табір. Там були три великі будівлі: два гуртожитки для скаутів і головна будівля, де були аудиторіум та трапезна. Коли я побачив це, і люди з міської ради здивовано запитали, навіщо нам така будівля, адже це все розвалини, я відповів: «Ми маємо 250 чоловіків в семінарії. Я гарантую вам, що якщо ми зберемо їх усіх тут, ми полагодимо це місце і навіть дах, який розпадається. Ми поставимо власний новий дах, щоб мати своє власне місце». Звісно, вони засумнівалися, але я – ні. Знаєте, чому? Бо основна будівля, де був аудиторіум, де була наша майбутня каплиця, мав чудову кухню. Весь посуд був там, срібний посуд був там, печі теж були... Я сказав, що найкраще місце може бути там, де ми зможемо піти на роботу та нагодувати наших семінаристів. Це – базова філософія.

Тому ми таки взяли цю територію, повільно налагодивши переговори із власниками цього комплексу. Протягом місця ми прийшли до розуміння, що вони погодяться орендувати нам будинок, а пізніше ми його викупили. Такі ось історії із добрих старих часів.

– Владико, чи можете поділитися історіями зі свого дитинства? Яку роль релігія відігравала у Вашій родині, у Вашому вихованні?

– Я був вихований у релігійній родині, всіх нас разом було дев'ять. Мама завжди стежила за тим, щоб ми молилися. Ми зазвичай мали катехизацію на парафії, але щодня моя мама молилася «вервичку». Вона надихала нас брати участь у різних молитвах, які ми щоденно мали. Особливо в неділю, бо це було, як ми називали її, днем відпочинку для фермерів. Цього дня мама завжди запалювала свічку після того, як ми приходили з церкви. Вона ставила платівки із релігійними за-

писами, які багато років тому отримала з України. Наприклад, там були записи «Христос між нами» й інші духовні пісні українською мовою.

Ми слухали ці записи, а потім мама молилася молебень. Це все мало великий вплив на мене. Щоразу, коли я йшов до церкви, я бачив там священника у фелоні. Потім я приходив додому, брав рушник, накривався ним і намагався імітувати священника. Мій брат прислуговував мені, коли я був священником у нашій родині.

Це була одна з основних сторін нашого релігійного життя. Ми завжди ходили в неділю до церкви. Вона була доволі далеко від нашої ферми. Ранніми зимами в нас уже випадав сніг, і ми добиралися туди на возі, їхали через міст до іншої частини містечка, де була наша церква. Це – старі часи, коли я ще був дуже маленьким хлопчиком. Тепер усе по-іншому.

– Владико, якою Ви бачите Українську Греко-Католицьку Церкву в майбутньому?

– Я бажав би, щоб наша Церква була єдиною, святою, соборною, апостольською в Україні, щоб усі ми перебували під покровом Господа Бога, нашого Учителя, під керівництвом святого Петра, який представлений єпископом Риму. У наш час це Папа Франциск. Наш Патріарх також є тим безстрашним лідером для українців цілого світу. Я бажаю йому великого успіху. Ми молимося, аби він перебував із нами протягом тривалого періоду часу, щоби продовжувати програми Святого Синоду.

Наша Церква в Україні та поза її межами повинна дуже пишатися своєю історією, адже ми є Церквою мучеників. І передусім через кров наших мучеників наша Церква сьогодні існує. Так багато ворогів намагалися знищити нашу віру, єдність, любов до Голови нашої Церкви – святого Петра, до Папи. Мое щире бажання – щоб наша Церква була єдиною. Це непросте завдання, але Ісус сказав, що нічого не буде простим для нас. Саме тому, через любов і діалог наперед, через нашу програму, яку ми тепер започатковуємо в Українському католицькому університеті, я думаю, що ми досягнемо великого успіху. Але ми повинні молитися так багато і так віддано, як тільки це можливо, щоб досягнути справжньої єдності. Бо єдність зміцнює наш дух, робить нас сильними. А Бог благословить нас.

Ми повинні насправді бути братами і сестрами, любити одні одних. Ми маємо скористатися нагодою і провадити життя інших людей до радості Господньої та прийняття Його дарів. Нашим обов'язком є робити все для того, щоб наша Церква зростала та зміцнювалася не лише в Україні, а й по цілому світі, де живуть наші люди.

Я завжди кажу: «Там, де є робота, там є українці». Ми зобов'язані підтримувати цей контакт. Наш народ має невичерпний потенціал любові. Ми справді повинні реалізовувати його не лише на словах, а й щоденними вчинками, поважати одні одних і співпрацювати з усіма.

Розмовляв Тарас Дзюбанський, керівник центру «Лібертас»

Владика Степан (Сус): «Як віднайти себе у епоху турбулентності»

Як віднайти себе в епоху турбулентності? Влітку 2018 року був поставлений абсолютний рекорд за кількістю літаків, що одночасно перебувають в небі. Тільки уявіть – в один момент у повітряному просторі радар зафіксували 19.000 лайнерів! Всього за добу у світі злетіли і приземлилися понад 202.000 літаків. Цікавим є також факт, що одночасно у небі в літаках перебувало понад мільйон людей (airinme.com).

Переступаючи поріг літака, ми потрапляємо у світ, де створені усі умови для нашого життя та руху. Саме тут ми починаємо учитись довіряти більше, ніж звичайно, та маємо нагоду, зупинившись, все ж таки рухатись уперед. Сідаючи у крісла як за парти, ми чемно слухаємо, що нам говорить бортпровідник, і довіряємо цілковито пілотам, які нас доправлять до кінцевої мети – пункту призначення. Нам важко навіть уявити, що пілоти можуть не знати, як злітає літак або як ним управляти! Ми просто їм довіряємо себе! Як люди віруючі, ми дивимось на усе очима віри через призму Божої любові та вміння правильно усе переживати на життєвому шляху.

Але тут хтось у літаку нам пригадує, що скоро ми будемо пролітати зону турбулентності. Потрібно пристебнути паски безпеки!

Турбулентність – термін, який має кілька значень. Він походить від латинського «turbulentus» і може перекладатися як бурхливий, хаотичний, невпорядкований. Турбулентність присутня у природничих науках, медицині, економіці, суспільстві.

Цікаво, що турбулентність переживають не лише літаки, але й люди. Вона завжди є неочікуваною, навіть страшною, невпевненістю. Часто здається, що за нею ховається крах і втрата того, що ми називаємо просто словом «життя». Кожен з нас, хто мав змогу кудись летіти, не раз переживав ці цікаві відчуття, коли ти усвідомлюєш, що між тобою та всесвітом – всього 10 сантиметрів фізюляжу, а літаком кидає в різні боки.

Турбулентність – це час випробування наших ідеалів. В її умовах ми стаємо справжніми і ще раз усвідомлюємо свою недосконалість. Ви знаєте, що ці відчуття допомагають нам бути успішними. Люди-перфекціоністи часто хворіють страхом власних невдач. Їм видається, що у житті усе має бути гладко як у ясну погоду, однак насправді все є зовсім інакше. Турбулентність вчить нас, що у житті є рух, а коли є рух і напрямок, то також є і свої виклики, які спонукають нас бути сильними. Пригадую собі одного професора, який завжди казав, що інколи у житті буває так, що неважливо, скільки у тебе дипломів і яких ти особливих знань досягнув, але справді потрібним є те, чи ти можеш дати собі раду! Це не означає, що маємо перестати вчитись, але вчитись давати раду з усім ми будемо усе своє життя! І це слід пам'ятати.

Турбулентність – це час, коли ми повинні давати раду. Є ситуації, які не залежать від наших знань та навичок, просто потрібно слухати своє серце і думки. В моменти, коли «трясе життя», необхідно також щось корисного брати з цього для себе. Це ті ситуації, коли ми відчуваємо, що таке життя, і здобуємо досвід. Ми усвідомлюємо, що такі моменти можуть породжувати у нас паніку і бажання опустити руки, однак так роблять ті, які не хочуть або бояться відчути реальність життя. Так роблять ті, хто хочуть бути перфекціоністами у ситуаціях і розуміють, що не мають впливу на них. Але ж є такі обставини у житті, на які ми не маємо впливу! Їх треба пролетіти, рухатись далі, пам'ятаючи, що це лише моменти, «хмари», але там далі є світло, є сонце і чисте небо!

Турбулентність – це час довір'я. Усі пасажери довіряють пілотам. У таких обставинах, коли життя трясє, ми також не повинні боятись комусь довіритись. Є люди, які зовсім інакше дивляться на те, що ми, можливо, переживаємо вперше. Це можуть бути наші батьки, наші близькі та друзі; це можуть бути просто люди з життєвих історій, які були непростими та сповненими випробувань. Звичайно, що зі сторони це краще видно. В літаку, коли трясє, деколи хочеться почути, що скаже пілот. Коли він розповідь усі деталі того, чому ми переживаємо ці обставини, запевнить нас у тому, що це лише певна мить, а далі все буде добре, ми відчуваємо тоді полегшення та більшу впевненість. Так і в житті кожен з нас потребує таких «пілотів», що можуть без страху та впевнено поділитись з нами власним досвідом.

З іншої сторони, турбулентність спонукає нас думати над життям. В її умовах відбувається переосмислення пройденого шляху, аналіз здобутого, усвідомлення втраченого. Під час турбулентності все ніби зупиняється і людина хапає те, що є найближче до неї, те, що під руками.

В той же час турбулентність – це також рух. У ситуації, коли життя та його виклики кидають нами, все ж таки ми рухаємось вперед. Цей рух вперед – це наша перспектива та можливість змінити ситуацію, вийти з того, що нами трясє, та спробувати будувати подальше життя. В турбулентності, якою б вона не була, не можна зупинятись. Можна збавити швидкість, але не можна опускати рук. Яскравим прикладом у цьому для усіх нас є митрополит Андрей Шептицький. Усе його життя та служіння – це суцільна турбулентність, однак вона не стала для нього перешкодою бути праведним, тобто стати успішним.

Джерело: Kapelanstvo.info

На парафії Христового Воскресіння у Львові відбулася свята Місія Відкуплення

20-28 листопада у храмі Христового Воскресіння у Львові тривала свята місія, яку провадили редемптористи і монахині Чину святого Василія Великого. Команда місіонерів складалася з шести осіб – ієрм. Михайло (Іваняк) ЗНІ, ієрм. Мирон (Шевчук) ЗНІ, дякон Роман (Бобков) ЗНІ, брат Арсен (Чмелик) ЗНІ і сестри Катерина (Стасик) ЧСВВ та Розалія (Бурмей) ЧСВВ.

Місії розпочались із Великої Вечірні з Литією перед святом Архистратига Михаїла, під час якої отець-парох Сергій Швагла урочисто передав місіонерам ключ від храму, як символ того, що на час місії саме вони духовно опікуються парафією.

Протягом цілого тижня, починаючи з заупокійної Літургії о 7:30 і до 20:00 місіонери збагачували духовно парафіян і прихожан храму, які могли користатися з місійних наук та св. Тайни Сповіді. Упродовж цього часу місіонери відвідали дві школи, ліцей та три садочки. Також були організовані зустрічі з парафіяльними спільнотами «Переображення», «Матері в молитві», «Архибратство МБНП», молодіжними організаціями, парафіяльними хорами «Серафими», «Воскресіння» і «Діти Світла», з соціальним центром та потребуєчими. Місіонери також відвідали підприємства, які знаходяться на території парафії. До працівників було промовлено слово, а також уділено благословення місійним хрестом.

Щоденно під час місії у кінці дня служили різні моління: Хресна дорога, вервиця і Чин на оздоровлення з помазанням олією бл. Миколая Чарнецького, молитви за узалежнених, подячна молитва за дар життя. Особливістю цих місій, як зазначали місіонери, було також те, що відбулася зустріч зі священниками парафії.

Місії завершилися у неділю Архиерейською Божественною Літургією, яку очолив єпископ-помічник Львівської архієпархії Володимир, з освяченням місійного хреста й уділенням повного відпусту.

Священики і парафіяни храму Христового Воскресіння дякують місіонерам за те, що уділили цей час і обновили нашу парафію у передріздвяний період посту. Ми бажаємо Вам, дорогі місіонери, сили й натхнення нести місійний хрест всюди, де люди хочуть йому поклонитися і прийняти Боже благословення.

о. Тарас Напора, сотруди́ник храму Воскресіння Христового

Напередодні Дня молитви за сиріт відбулися щорічні молитовні чужання

13 листопада в Гарнізонному храмі святих апостолів Петра і Павла відбулися щорічні молитовні чужання напередодні Дня молитви за сиріт.

Тема цьогорічних чужань – «Місія». Над цим питанням у своїх науках роздумував ієрм. Григорій (Швед) СДБ, зокрема над місією християнина у житті Церкви та суспільства. Проповідник наголосив на тому, що головною метою людини, яка несе науку Христа у цей світ, є проголошення Любові серед людей. Також отець виокремив служіння сиротам та молитву за них як вияв місії, яку нам передав Христос через своїх апостолів.

Після Вечірні, яку звершили капелани, відбулась молитва Тезе, що допомогла всім присутнім ще більше зануритися у роздуми над словами отця. Молитву очолило співоче тріо парафії Стрітєння ГНІХ.

На завершення чужань всі присутні помолились молитву за всіх дітей-сиріт.

Джерело: «Центр опіки сиріт»

Реколекції для священнослужителів Пустомитівського деканату

19 листопада у Святопреображенському жіночому монастирі ЧСВВ, що в Берегах, відбулися реколекції для священнослужителів Пустомитівського протопресвітерату Львівської архієпархії УГКЦ під проводом ієрм. Андрія (Боднара) СДБ.

День духовної віднови розпочався Божественною Літургією у каплиці монастиря. У своєму слові протягом трьох наук реколектант розкрив тему покликання у священничому служінні та житті у Христі на основі уривку Євангелія від Івана про зустріч Никодима з Ісусом, а також послань апостола Павла.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

У Брюховичах відбулися реколекції Винниківського деканату

23 листопада в монастирі святого Йосифа – Василянському інституті філософсько-богословських студій імені митрополита Йосифа Веляміна Рутського в Брюховичах – відбулися реколекції для священнослужителів Винниківського деканату Львівської архієпархії. Реколектантом був голова місії «Постуляційний центр беатифікації УГКЦ» ієрм. Полікарп (Марцелюк), ЧСВВ. Разом з ним у реколекційних науках та спільній молитві учасники дня духовної віднови роздумували над темою «Слідами новомучеників», аналізуючи дорогу до святості на прикладі святих сучасності.

Преслужба Львівської архієпархії УГКЦ

«Служіння священника повинно приносити радість іншим» – ієрм. Андрій (Боднар) до священників Краковецького протопресвітерату

30 листопада відбулися реколекції для священнослужителів Краковецького протопресвітерату Львівської архієпархії. День духовної віднови розпочався зі спільного молебня до Пресвятої Богородиці в храмі Пресвятої Трійці в с. Наконечне Друге.

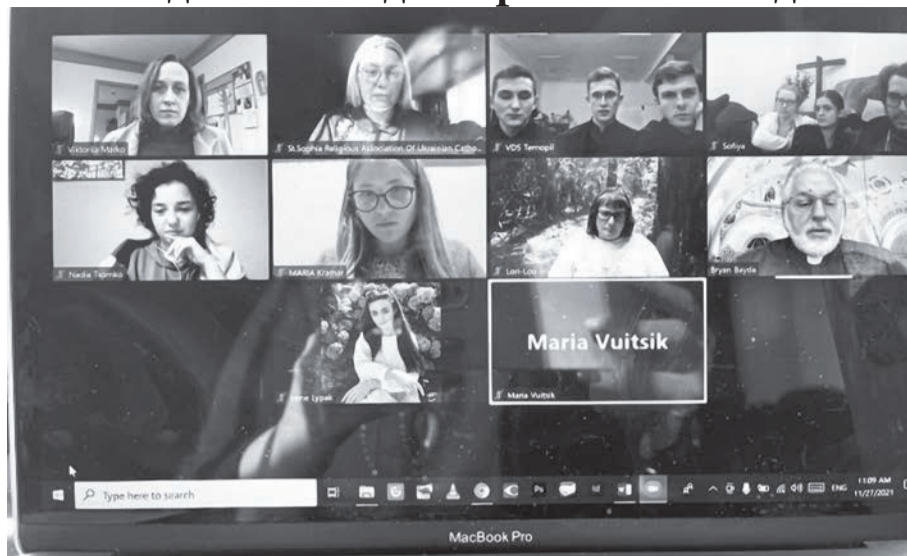
Ієромонах Андрій (Боднар) СДБ на основі євангельського уривку Івана 3, 1-14 зацентрував увагу слухачів на розмові Ісуса з Никодимом. Духовний погляд священника не може бути таким, як в Никодима, бо він мислить категоріями світу. А Ісус намагається звернути його погляд на духовні речі. Для цього людині потрібно народитися з висоти [...], бо хто не народиться з води та Духа, не спроможен увійти у Царство Боже. Подібним є завдання душпастиря на парафії: намагатися через власний приклад віри і смирення заохочувати вірних дивитися поглядом Божим на речі, мислити категоріями Євангелія щодо тих чи інших проблем та викликів у житті. Недостатнім є через конференції, науки чи іншу активність привести людей до Церкви – їх потрібно «народити з висоти». Для цього треба «померти для себе», служачи і жертвуючи власним часом та увагою людям.

Наприкінці реколекційних наук всесвітліший отець Тарас Мица, протопресвітер Краковецького деканату, подякував ієромонаху Андрію (Боднару) СДБ за чудові науки та можливість заглибитися у Слово Боже та під біблійним кутом поглянути на актуальну тему покликання священника і його місію серед Божого люду.

Повідомив о. Ярослав Заричанський

Четвертий англомовний телеміст поєднав молодь України й Канади

27 листопада відбувся четвертий англомовний телеміст «Богородице Діво» для інструкторів Школи англомовних аніматорів (ШАХА), Курсів християнських аніматорів (КХА) м. Самбора та молоді Саскатунської єпархії (Канада) за участю Преосвященного Браєна Байди, єпарха Саскатунського і апостольського адміністратора Торонтоноської єпархії. У віртуальній події взяли участь молоді люди з різних куточків України та провінції Саскачеван. Телеміст організовано за ініціативи Релігійного товариства українців-католиків «Свята Софія» США (ТССА) у співпраці з молодіжною комісією Саскатунської єпархії та КХА м. Самбора.

Метою телемарафону було поставити образ Пресвятої Богородиці перед очима молоді двох континентів, поділитися думками стосовно материнства, розповісти про її об'явлення, збудувати мости для подальшої співпраці, а над усе – з'єднатися в молитві з наближенням Різдва Христового. Понадто організатори зробили акцент на мовній практиці, адже подія була наскрізь англомовною.

Учасники мали неповторну нагоду послухати реколекційну науку, яку провів владика Браєн Байда. Він, зокрема, зупинився на фрагменті «Господь з Тобою» з молитви до Богородиці і з'ясував значення поняття «бути з кимось». «Що означає жити для когось? Бути присутнім з кимось і для когось? Цього нас вчить Богородиця, яка завжди є присутня для Бога і для нас», – підкреслив владика Браєн.

Цьогоріч україномовні читачі мали нагоду ознайомитися з книгою Карла Андерсона і монс. Едуардо Чавеса «Гваделупська Богородиця: Матір цивілізації Любові». Про працю над перекладом та про ближче знайомство з подіями 490-літньої давнини розповіла голова ТССА Ірина Іванкович.

Владика Браєн відповів на питання молоді, а кожна із груп-учасниць телемосту підготувала тематичну презентацію об'явлення Богородиці. Так, аніматори ШАХА та КХА розповіли про події в Люрді, де 1858 року Пречиста Діва Марія «Непорочне Зачаття» з'явилася 14-річній Бернадетті Субіру. Саскатунська молодь розповіла про маловідомі об'явлення Богородиці у французькому містечку Лаус, які, як кажуть, відбулися тут між 1664 і 1718 роками. Богоматір Лауська (фр. Notre-Dame du Laus) або Притулок грішників являлася пастушці Бенуа Ренкурель впродовж 54 років. Ці з'явлення були схвалені Святим Престолом 5 травня 2008 року.

Молитовним акцентом стала спільна молитва на вервиці, яку провів владика Браєн.

Пресслужба Товариства «Свята Софія» США

У Будапешті відбулися передріздвяні реколекції

3-5 грудня, у перший тиждень посту, у парафії Покрову Богородиці УТКЦ в Будапешті відбулися передріздвяні реколекції. Духовні науки провадив о. Михайло Станко, ЧСВВ, який нещодавно був призначений до василіянського монастиря в Будапешті.

У рамках днів духовної віднови українці в Угорщині роздумували над практиками духовного життя, як можна найкраще підготуватися до великого християнського свята. Також відбулися науки для учнів церковної школи, скаутів та парафіяльної молоді.

На завершення духовний наставник громади о. Дам'ян Габорій подякував отцю за ділення духовним досвідом і зауважив: «Ми тішимся тим, що тепер збільшується кількість українських священників в Угорщині, бо наші вірні розкидані по всій країні та потребують постійної духовної опіки, яку необхідно налагодити».

За матеріалами пресслужби УТКЦ в Угорщині

Полтавські Лицарі Колумба отримали визнання та нагороду від Найвищої лицарської ради США

20 листопада в Києві відбулася щорічна робоча зустріч представників рад Лицарів Колумба з різних куточків України. У заходах взяв участь представник від полтавської чоловічої братерської організації Стефан Кушнір, який виконує обов'язки головного скарбника при полтавській раді Лицарів Колумба.

Під час зустрічі полтавський осередок ордену Лицарів Колумба отримав відзнаку та похвалу від Найвищої лицарської ради США.

Великий лицар полтавської ради Лицарів Колумба Євген Хайлов радіє заокеанській нагороді за досягнення місцевих лицарів полтавського осередку: «Ми пишаємося, що належимо до великої світової братньої спільноти чоловіків, за якими стоїть не одне добре діло, зокрема для українського народу. Стараємося з усіх сил долучатися до суспільно-важливих справ у Полтаві всіма можливими силами та ресурсами».

Головний скарбник полтавського осередку Лицарів Колумба Стефан Кушнір після недільної святої Літургії поділився враження від зустрічі в Києві: «Було дуже комфортно перебувати серед наших співбратів та однодумців. Вони щиро тішаються нашими спільними досягненнями в Полтаві. Слід зазначити, що Полтавська рада Лицарів Колумба стала другою в Україні, яка отримала таку високу оцінку та нагороду від керівництва Найвищої ради США».

Капелан осередку Лицарів Колумба в Полтаві о. Максим Кролевський переконаний, що наші лицарі зможуть ще багато добра реалізувати для важливих справ: «Дуже захоплений та зворушений великим ентузіазмом та доброю мотивацією, безкорисливістю і небайдужістю наших чоловіків. Вони не лише прекрасні «творці» добра, а й чудові сім'яни, віддані своєму служінню в ім'я любові до ближнього».

Пресслужба Свято-Троїцького храму УТКЦ у Полтаві

Рада Церков запропонувала уряду створити Міністерство дітей, молоді та сім'ї

Релігійні діячі звернули увагу прем'єр-міністра України Дениса Шмигала на потребу розробки державної сімейної політики та затвердження відповідної державної програми з необхідним бюджетним фінансуванням.

Навколо проблем підтримки сімей і допомоги нужденним, захисту прав дітей та суспільної моралі вже відбулася дискусія під час зустрічі 1 грудня Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій з главою уряду, профільними міністрами й іншими урядовцями, яку модерував головуючий у ВРЦіРО Григорій Комендант.

Релігійні діячі відреагували на пропозицію парламенту створити Державну службу у справах дітей. На їхнє переконання, цей орган не повинен стати караючою структурою, а сервісною службою, яка допомагатиме сім'ям, батькам і матерям, особливо у складних життєвих обставинах, багатодітним родинам, самотнім батькам, а також сприятиме повному заміщенню інтернатів для сиріт сімейними формами виховання, як-от дитячі будинки сімейного типу.

«Ідея створення Держслужби у справах дітей – це однобокий підхід, адже не варто захищати дитину у відриві від сім'ї. Краще створити Міністерство у справах дітей, молоді та сім'ї, яке би вживало комплексні заходи на підтримку сімей, відповідального батьківства і материнства», – відзначив єпископ Римсько-Католицької Церкви Віталій Кривицький.

Керівник Департаменту зовнішніх зв'язків в Україні о. Олекса Петрів, який на зустрічі представляв Українську-Греко-Католицьку Церкву, наголосив на потребі більш активно сприяти становленню справедливості в Україні через реалізацію судової реформи, про що неодноразово наголошувала ВРЦіРО. Також він вказав на потребу в контексті адміністративної реформи передбачити та фінансово забезпечити відділи у справах релігій обласних держадміністрацій (префектур) і врешті викоринити ганебну практику торгівлі дітьми під прикриттям так званого комерційного сурогатного материнства.

Учасники зустрічі обговорили інші питання, пов'язані з діяльністю релігійних організацій у сфері надання душпастирської опіки, гуманітарної допомоги та інших форм соціального служіння.

Реагуючи на питання щодо протидії пандемії COVID-19, релігійні діячі зауважили, що на сьогодні немає якихось церковних документів, які би забороняли вірним вакцинуватися.

Глава уряду підтвердив зацікавленість у продовженні діалогу з ВРЦіРО та проведенні подібних зустрічей на вищому рівні в міру необхідності.

Департамент інформації УТКЦ

У Гарнізонному храмі завершився процес реставрації фресок авторства Франциска Екштайна

10 листопада в Гарнізонному храмі святих верховних апостолів Петра і Павла (м. Львів, вул. Театральна, 11) відбувся брифінг з приводу завершення реставрації фресок 1740 року авторства Франциска Екштайна на склепінні центральної нави храму. Про подію розповів настоятель Гарнізонного храму о. Тарас Михальчук. За його словами, унікальність фресок у тому, що автентичний підпис автора, збережений на склепінні, датується 1740 роком, і первинний шар розписів зберігся, незважаючи на кілька перемалювань та руйнування склепіння, зокрема в часі II Світової війни.

Відновлення фресок Франциска Екштайна – це найбільший міжнародний реставраційний проект України, що тривав 7 років за кропіткої праці двадцяти українських та польських реставраторів під керівництвом доктора Павла Болінського. Площа фресок – 1300 м². Зруйновані елементи розписів було відновлено стараннями дослідників. «Завдяки тому, що є архівні світлини в європейських бібліотеках, нам вдалося відновити ці втрачені елементи. Також команда реставраторів подорожувала по Європі, по всіх храмах, де свого часу працював Франциск Екштайн. Вони, властиво, бачили його стиль, його почерк, і це дало таку змогу

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
літературний редактор
Святослав СМУК,
більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем.
Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.
Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл. № _____

Вітаємо

ювілярів!

Редакція «Мети» широ вітає усіх священнослужителів Львівської архієпархії, хто у грудні святкує свої іменини та уродини, а також, хто у грудні отримав ієрейські і дияконські свячення. Міцного здоров'я і щедрого усім Божого благословення, наснаги і ревності у праці в Господньому винограднику!

абсолютно професійно підійти до реставраційних робіт і зробити все якнайкраще», – розповів настоятель храму. Головне досягнення реставрації – відновлення фресок саме в автентичному вигляді.

Отець Тарас Михальчук наголосив також на особливості самого стилю митця: «Важливо зазначити, що вже на той час про Франциска Екштайна говорили не лише як про того, хто розписує храми, але також як про архітектора. Властиво, ми це відчували, тому що фрески знаходяться на висоті 26 метрів – і якщо ми є внизу, то можемо досконало бачити весь сюжет. Це означає, що вже станом на тоді був використаний так званий сьогодні 3D-формат, і що є дуже унікально – тому що впритул фрески виглядають для нас дещо незвичними, але якщо ми дивимося знизу – ми все бачимо прекрасно і можемо відчитати сюжет. В сюжеті фресок закладено життя покровителів цього храму – святих апостолів Петра і Павла».

За час реставрації використали 38 тонн риштувань (3390 м³) та було витрачено понад 20 млн гривень. Реставрація відбулася за підтримки міжнародних партнерів, зокрема Міністерства культури Польщі та інституту «Полоніка», а також за сприяння Управління охорони історичного середовища Львівської міської ради і фінансової підтримки жертводавців храму.

Після досліджень перший етап реставрації фресок над пресвітерієм (святинищем) храму (300 м²) було розпочато у липні 2015 року. Стараннями тодішнього настоятеля храму о. Степана Суса (сьогодні єпископа УГКЦ) процес реставрації скоротили до двох етапів; відтак у 2018 році розпочався другий етап, який охопив понад 1000 м². Таким чином реставрацію розпису було приурочено десятиліттю відкриття для вірних храму святих апостолів Петра і Павла. 10 листопада розпочався демонтаж риштувань, а 2 грудня, в рамках святкової конференції, фрески урочисто відкрито.

«Така якісна реставрація – це добрий приклад для наслідування, і всі наукові напрацювання, які відбулися впродовж цих років, також будуть використані уже на десятки років, і багато реставраторів в Україні зможе з цього скористати», – зауважив настоятель храму і додав, що за сприятливих погодних умов до кінця року може також завершитися і процес реставрації фасаду, що здійснюється за підтримки міжнародних партнерів, зокрема через європейський досвід реставрації каменю.

Пресслужба Львівської архієпархії УГКЦ